

S-DU PAO-LO SIA PEH LO-MÔ NYING GO SHŪ-SING. 使徒保羅寫撥羅馬人個書信

Lm. I.

NGÔ Pao-lo Yia-su Kyi-toh-go nu-boh be dziao-læ tso s-du feng-p'a ky'i djün Jing-ming-go
我保羅，耶穌基督個奴僕，被召來做使徒，分派去傳神明個
foh-ing ziu-z Gyi tsao-yi t'ôh Gyi-go sin-cü-nying læ Sing-shü-li sô ing-hyü-go z ts-tin
福音，——² 就是其早已託其個先知人來聖書裏所應許個，³ 是指點
Gyi Ng-ts Yia-su Kyi-toh ah-lah-go Cü tsiao nyüoh-sing z dzong Da-bih-go ts-seng ka sang-c'ih-læ
其兒子耶穌基督阿拉個主。照肉身是從大關個子孫介生出來；⁴
tsiao sing-jün-go ling-sing we-leh si-ts tsæ weh yüong do neng-ken feng-ming Gyi z Jing-ming-go Ng-ts
照聖善個靈性，爲了死仔再活，用大能幹分明其是神明個兒子。⁵
ah-lah dzong Gyi-go siu-li teh-djôh eng-we teng s-du-go tsih-veng hao s-teh væn-koh-go pah-sing siang-sing
阿拉從其個手裏得着恩惠等使徒個職份，好使得萬國個百姓相信
i-jing peh Gyi-go ming-deo teh-djôh yüong-wô ng-lah yia dzæ gyi nen z Yia-su Kyi-toh sô
依順^[1]，撥其個名頭得着榮華，⁶ 爾拉也在其內，是耶穌基督所
dziao-læ-go næn-kæn mông-mông long-tsong læ Lo-mô z Jing-ming sô ts'ing-æ be dziao-læ tso
召來個。——⁷ 難間望望攏總來羅馬是神明所親愛，被召來做
sing-du go Dæn-nyün Jing-ming ah-lah T'in-Vu teng Cü Yia-su Kyi-toh s-lôh eng-we bing-en peh
聖徒個。但願神明阿拉天父，等主耶穌基督，賜落恩惠平安撥
ng-lah
爾拉。

[1] 'Ôh wô, i-jing keh siang-sing-go dao-li. 或話，依順箇相信個道理。（原註）

NGÔ sin we-leh ng-lah cong-nying k'ao-djôh Yia-su Kyi-toh ken-zia ngô-go Jing-ming ing-we ng-lah
⁸ 我先爲了爾拉衆人，靠着耶穌基督感謝我個神明，因爲爾拉
siang-sing-go sing t'in-'ô veng-ming Ngô djün Gyi Ng-ts-go foh-ing sing-li sô voh-z-go Jing-ming hao teng
相信個心天下聞名。⁹ 我傳其兒子個福音心裏所服侍^[1]個神明好等
ngô tso te-tsing ngô dza-nyiang z-k'eh kyi-nyien ng-lah tao-kao li-hyang z-djông læ-tih gyiu
我做對證，我咋樣時刻記念爾拉。¹⁰ 禱告裏向時常來的求，

'ôh-tsia tsiao Jing-ming-go ts-i ngô cong-ü neng-keo teh-djôh t'a-bing-go lu tao ng-lah u-sen læ
 或者，照神明個旨意，我終於能夠得着太平個路到爾拉烏碎來。 11
 Ngô z ôh-siang iao k'en ng-lah hao cün-s-peh ng-lah soh-go ling-leh-kying-go eng-s s-teh ng-lah we
 我是惡想要看爾拉，好轉賜撥爾拉啥個靈勒緊個恩賜，使得爾拉會
 kyin-kwu ziu-z we-leh ah-lah liang-'ô siang-sing-go sing ngô læ ng-lah cong-nyiang hao dô-kô
 堅固。 12 就是爲了阿拉兩下相信個心，我來爾拉中央好^[2]大家
 teh-djôh en-wë
 得着安慰。

[1] 'Ôh wô, yüong ling-sing voh-z: k'en I'e. 4. 23. 24. Fl. 3. 3. 或話，用靈性服侍。看 I'e. 4. 23. 24. Fl. 3. 3. (原註)

[2] 'Ôh wô, teng ng-lah tu hao t. y. t. 或話，等爾拉都好..... (原註)

Hyüong-di ngô feh iao ng-lah feh ming-bah ngô le-ts' yiu ding-kwe iao tao ng-lah u-sen læ
 13 兄弟，我弗要爾拉弗明白，我屢次有定規要到爾拉烏碎來，
 hao læ ng-lah cong-nyiang siu-tin ko-ts ziang læ keh-sing yü-to-go bih-koh-nying tsih-z ih-hyang yiu
 好來爾拉中央收點果子，像來箇星餘多個別國人，只是一向有
 tsu-kah Feh-leng veng-yüô ts'u-mæn ts'ong-ming nyü-beng nying ngô tu z gyi-lah tsa-wu
 阻隔。 14 弗論文雅粗蠻，聰明愚笨人，我都是其拉債戶。 15
 Z-ka dzing ngô lih-liang ngô yia dzing-nyün læ djün foh-ing peh ng-lah Lo-mô nying t'ing
 是介，盡我力量，我也情願來傳福音撥爾拉羅馬人聽。

Ngô z feh wông-k'ong Kyi-toh-go foh-ing ing-we keh z Jing-ming-go neng-ken hao kyiü væn-pah
 16 我是弗惶恐基督個福音，因爲箇是神明個能幹好救凡百
 siang-sing cü-kwu sin z Yiu-t'a nying 'eo-deo Hyi-lah nying Ing-we Jing-ming-go kong-yi læ foh-ing
 相信主顧，先是猶太人，後頭希臘人。 17 因爲神明個公義來福音
 hyin-c'ih-læ ziu-z dzong siang-sing ka læ yia z peh siang-sing cü-kwu go ziang yiu sia-tih wô
 顯出來，就是從相信介來，也是撥相信主顧個。像有寫的，話：
 Tsing-dzih nying z dzong siang-sing hao weh
 「正直人是從相信好活。」 [Hp. 2. 4.]

JING-MING-GO ô-wông z dzong t'in-li hyin-c'ih-læ iao vah væn-pah feh gyin-sing feh tsing-dzih
 18 神明個慳慳是從天裏顯出來，要罰凡百弗虔心弗正直
 cü-kwu ziu-z yüong feh tsing-dzih-go 'ang-we ah-djü tsing dao-li go Ing-we Jing-ming-go z-ken z
 主顧，就是用弗正直個行爲壓治眞道理個。 19 因爲神明個事幹，是
 nying sô neng-keo hyiao-teh-go tu læ gyi sing-li ming-ming pa-tong z Jing-ming Zi hyin-c'ih-læ peh gyi
 人所能夠曉得個，都來其心裏^[1]明明擺東，是神明自顯出來撥其
 go Jing-ming k'en-feh-c'ih-go z-ken ziu-z Gyi üong-yün neng-ken teng Jing-t'i dzong k'æ-bih t'in-di
 個。 20 神明看弗出個事幹，就是其永遠能幹等神體，從開闢天地
 yi-læ we-leh Gyi sô zao-go væn-veh ziu k'en-c'ih-de s-teh gyi-lah m-kao hao t'e-t'ôh
 以來，爲了其所造個萬物，就看出了，使得^[2]其拉嗎告好推託。 21

Ing-we gyi-lah se-tsih hyiao-teh Jing-ming m̃-teh ziang Jing-ming ka kwe yüong-wô peh Gyi yia m̃-teh
 因爲其拉，雖即曉得神明，𪛗得像神明介歸榮華撥其，也𪛗得
 ken-zia Gyi fæn-cün k'ong-deo nyi-leng gyi-lah feh ming-bah-go sing yia long-leh heh-en-de Zi wô zi
 感謝其。反轉空頭議論，其拉弗明白個心也弄勒黑暗了。²² 自話自
 ts'ong-ming-go z pin-leh nyü-beng ziu pô keh-we ve wæ-diao Jing-ming-go yüong-wô diao-leh we wæ-diao
 聰明個，是變勒愚笨，²³ 就把箇位嬪壞掉神明個榮華，調了會壞掉
 go nying teng fi-gying tseo-siu djong-dzi-go siang-mao
 個人等飛禽走獸蟲豸個相貌。

[1] 'Ôh wô, min-zin. 或話，面前。（原註）

[2] 'Ôh wô, z-ka. 或話，是介。（原註）

24 Jing-ming sô-yi eo gyi-lah ze zi-go yüôh-sing 'æn-lôh wê-u z-ken dô-kô tsao-t'ah zi-go
 神明所以謳其拉隨自個慾心陷落穢污事幹，大家糟蹋自個
 kyi-sing ing-we gyi-lah z pô Jing-ming-go tsing dao-li diao-leh hyü-kô-go wa-yiu kying-djong voh-z
 肌身。²⁵ 因爲其拉是把神明個真道理調了虛假個，還有敬重服侍
 zao-c'ih-læ-go tong-si ko-jü zao gyi go Cü Gyi z üong-yün kæ tsæn-me-go Üô-meng Sô-yi
 造出來個東西過如^[1]造其個主，其是永遠該讚美個。亞們。²⁶ 所以
 Jing-ming eo gyi-lah 'æn-lôh tao-me-go s-yüôh gyi-lah nyü-nying we pô 'eh-li-go yüong-dziang diao-leh feh
 神明謳其拉陷落倒霉個私慾。其拉女人會把合理個用場調了弗
 'eh-li-go yüong-dziang nen yia z-ka we ky'i-diao nyü-nying 'eh-li-go yüong-dziang liang-ô yüôh-ho
 合理個用場。²⁷ 男也是介會棄掉女人合理個用場，兩下慾火
 fah-dong nen ts'eo nen læ-tih tso weng-tsiang z-ken z-ka læ zi-go sing-zông teh-djôh gyi-lah ts'ô-lu
 發動，男湊男來的做混帳事幹，是介來自個身上得着其拉岔路
 ing-teh-go pao-ing
 應得個報應。

[1] 'Ôh wô, feh ky'i-voh-z. 或話，弗去服侍。（原註）

28 Gyi-lah kyi-jün ky'i-diao Jing-ming feh dziah læ i-li Jing-ming ziu eo gyi-lah dzeng wu-du-go
 其拉既然棄掉神明弗着來意裏，神明就謳其拉存糊塗個
 sing ky'i tso fi-li z-ken tsin-pin ih-ts'ih-go wæ-c'ü kæn-ying ôh-doh t'en-sing
 心^[1]，去做非禮事幹。²⁹ 沾邊一切個壞處，姦淫、惡毒、貪心、
 ôh-i c'ong-mun tu-gyi hyüong-sah tsang-teo kæn-tsô boh-dzing wa-yiu pun-cü
 惡意，充滿妒忌、兇殺、爭鬥、奸詐、薄情，還有搬嘴、³⁰
 pông-hwe ün-'eng Jing-ming ky'i-vu nying-kô kyiao-ngao c'ô-dæn kyi-pin-pah-c'ih we-nyih
 謗毀、怨恨神明、欺侮人家、驕傲，扯淡、機變百出、違逆
 vu-meo m-li-sing m-sing-iah m-jing-sing ün-ky'i feh k'eng hyih 'ao-vu æ-lin-sing
 無謀，³¹ 𪛗理性、𪛗信約、𪛗人性、怨氣弗肯歇、毫無哀憐心。³²

Gyi-lah se-tsih ming-ming hyiao-teh tso keh-cü-ka z-ken cü-kwu tsiao Jing-ming-go tsing-dzih kae si
其拉雖即明明曉得做箇株介事幹主顧，照神明個正直，該死。
fi-dæn zi læ-tih tso ziu-z bih-nying læ-tih tso yia we hwun-hyi
非但自來的做，就是別人來的做也會歡喜。

[1] 'Ôh wô, sông-diao liang-sing. 或話，喪掉良心。（原註）

Lm. II.

SÔ-YI ng ze-bin jü læ-tih p'un-tôn bih-nying zi yia z m-kao hao t'e-t'ôh ng p'un-tôn
所以爾，隨便誰，來的判斷別人，自也是嘸告好推託。爾判斷
bih-nying soh-go u-sen ziu-z keh u-sen ding zi-go ze ing-we ng p'un-tôn-go cü-kwu zi yia læ-tih
別人啥個烏碎，就是箇烏碎定自個罪。因為爾判斷個主顧自也來的
tso keh-sing z-ken Tso keh-cü-ka z-ken cü-kwu ah-lah hyiao-teh Jing-ming z tsiao tsing-li p'un-tôn
做箇星事幹。² 做箇株介事幹主顧，阿拉曉得神明是照真理判斷
gyi Næn-kæn ng læ-tih p'un-tôn tso keh-cü-ka z-ken cü-kwu zi yia læ-tih tso ng ts'eng-ts'eng
其。³ 難間爾來的判斷做箇株介事幹主顧，自也來的做，爾忖忖
ng-zi hao to-bi Jing-ming-go p'un-tôn ma Wa-z ng k'en-ky'ing Gyi fu-tsoh-go dz-æ kw'un-shü
爾自好躲避神明個判斷嗎？⁴ 還是爾看輕其富足個慈愛、寬恕、
jing-næ feh hyiao-teh Jing-ming-go dz-æ z iao ying-dao ng we-sing-cün-i yi z 'eo zi feh k'eng
忍耐，弗曉得神明個慈愛是要引導爾回心轉意。⁵ 又是候自弗肯
hwe-kæ go ngang sing-dziang zi læ-tih tsih-hyüoh ô-wông tao Jing-ming hyin-c'ih tsing-dzih-go p'un-tôn keh ô-wông-go
悔改個硬心腸，自來的積蓄慇懃到神明顯出正直個判斷箇慇懃個
nyih-ts ma Keh-go z-'eo Gyi tsiao kôh-nying-go 'ang-we we pao-ing gyi keh-sing næ-sing 'ang jün siang
日子嗎？⁶ 箇個時候其照各人個行為會報應其。⁷ 箇星耐心行善，想
teh-djôh yüong-wô teng t'i-min teng feh wæ-diao-go foh-ky'i cü-kwu we s-peh gyi üong-yün weh-ming keh-sing
得着榮華等體面等弗壞掉個福氣主顧，會賜撥其永遠活命；⁸ 箇星
kæn-kyi-go feh i tsing dao-li tsih i zia dao-li cü-kwu ky'i-sing teng ô-wông wæn-næn teng
奸計個，弗依真道理，只依邪道理主顧，氣性等慇懃，⁹ 患難等
kw'eng-kw'u iao kô peh ih-ts'ih tso ôh z-ken go sin z Yiu-t'a nying 'eo-deo Hyi-lah nying
困苦，要加撥一切做惡事幹個，先是猶太人，後頭希臘人^[1]。¹⁰
dæn-z yüong-wô teng t'i-min teng t'a-bing iao s-peh ih-ts'ih 'ang-jün-go yia sin z Yiu-t'a nying 'eo-deo
但是榮華等體面等太平要賜撥一切行善個，也先是猶太人，後頭
Hyi-lah nying Ing-we Jing-ming z 'ao-vu p'in-ky'üoh go
希臘人^[1]。¹¹ 因為神明是毫無偏曲個。

[1] Bih-koh-nying. 別國人。（原註）

12 Væn-pah m-neh lih-fah væn-ze-go cü-kwu ziu-z m-neh lih-fah yia we mih-diao væn-pah
 凡百嘸得律法犯罪個主顧，就是嘸得律法也會滅掉。凡百
 yiu-leh lih-fah væn-ze-go cü-kwu yia iao yüong lih-fah p'un-tön gyi Ing-we læ Jing-ming-go min-zin
 有了律法犯罪個主顧，也要用律法判斷其。13 因為來神明個面前
 feh-z t'ing-meng lih-fah cü-kwu hao sön tsing-dzih z i-dzong lih-fah cü-kwu hao sön tsing-dzih Keh-sing
 弗是聽聞律法主顧好算正直，是依從律法主顧好算正直。14 箇星
 m-neh lih-fah go bih-koh-nying ziah sang-dzing we tso lih-fah-go z-ken gyi-lah se-jün m-neh lih-fah
 嘸得律法個別國人，若生成會做律法個事幹，其拉雖然嘸得律法，
 z zi tông zi-go lih-fah gyi-lah z piao-ming yiu lih-fah-go i-s læ gyi sing-li sia-tih
 是自當自個律法。15 其拉是表明有律法個意思來其心裏寫的，
 gyi-lah-go liang-sing yia z tso te-tsing wa-yiu gyi-lah sing-li-go ts'eng-deo ih-pin læ-tih p'i-bing ih-pin
 其拉個良心也是做對證，還有其拉心裏個忖頭一邊來的批評，一邊
 læ-tih feng-p'eo Jing-ming t'ôh Yia-su Kyi-toh tsiao ngô-go foh-ing p'un-tön nying en-me
 來的分割^[1]。16 神明託耶穌基督，照我個福音，判斷人暗昧
 z-ken læ keh-go nyih-ts tu iao hyin-c'ih-læ
 事幹，來箇個日子都要顯出來。

[1] 'Ôh wô, dô-kô p'i-bing hao-tæ. 或話，大家批評好歹。（原註）

17 Ng ts'ing-hwu z Yiu-t'a nying ng i-z lih-fah dzæ-ü Jing-ming kw'ô-k'eo ng z
 爾稱呼是猶太人，爾依恃律法，在於神明誇口。18 爾是
 dзиang-'ôh lih-fah go sô-yi we hyiao-teh Gyi ts-i we bin-pih hao-tæ ng zi sön zi z ling
 長學律法個，所以會曉得其旨意，會辨別好歹^[1]；19 爾自算自是領
 hah-ts go kwông-tsiao en li-hyang cü-kwu kao-hyüing beng-nying k'æ-dao siao-nying lih-fah li-hyang
 瞎子個，光照暗裏向主顧，20 教訓笨人，開導小人，律法裏向
 yiu cü-sih teng tsing dao-li-go siang-mao Ka-ni ng we kao bih-nying m-neh zi kao-kao zi ma
 有知識等真道理個相貌。21 介呢，爾會教別人，嘸得自教教自嗎？
 Ng ky'ün bih-nying feh t'eo-dao zi yiu t'eo-dao ma Ng eo bih-nying feh kæn-ying zi yiu kæn-ying
 爾勸別人弗偷盜，自有偷盜嗎？22 爾謳別人弗姦淫，自有姦淫
 ma Ng k'eh-ts'eng ngeo-ziang zi yiu væn-djôh sing-din ma Ng dzæ-ü lih-fah kw'ô-k'eo zi yiu væn
 嗎？爾刻忖偶像，自有犯着聖殿嗎？23 爾在於律法誇口，自有犯
 lih-fah ta-li Jing-ming feh tseng-djong ma We-leh ng-lah Jing-ming-go ming-deo z peh bih-koh-nying
 律法帶累神明弗尊重嗎？24 「爲了爾拉，神明個名頭是撥別國人
 k'eh-ts'eng ziang læ Sing-shü yiu sia-tih
 刻忖。」[Y. 52. 5.] 像來聖書有寫的。

[1] Yiu-teh fæn, we ts'ing-tsæn hao z-ken. 有得翻，會稱讚好事幹。（原註）

25 Kông-tao tsiu-keh-li ng ziah-z i-dzong lih-fah z yiu ih-c'ü go ziah-z væn-djôh
 講到周割禮，爾若是依從律法，是有益處個；若是犯着
 lih-fah ng-go tsiu-keh-li sön-feh-teh tsiu-keh-li Ziah-z m-tsiu-keh-li cü-kwu we pao-siu
 律法，爾個周割禮算弗得周割禮。26 若是嘸周割禮主顧會保守

lih-fah-go feng-fu gyi se-jiin m-tsiu-keh-li næn-dao feh we sön yiu tsiu-keh-li ma Wa-yiu keh
 律法個吩咐，其雖然嘅周割禮，難道弗會算有周割禮嗎？²⁷ 還有箇
 peng-læ m-tsiu-keh-li cü-kwu ziah we siu-djü lih-fah næn-dao feh we kô ze peh ng yiu-leh
 本來嘅周割禮主顧，若會守住律法，難道弗會加罪撥爾，有了
 lih-fah-go veng-z teng tsiu-keh-li wa we væn-djöh lih-fah go ma Ing-we bing feh-z nga-kwông-min tso
 律法個文字等周割禮還會犯着律法個嗎？²⁸ 因為並弗是外光面做
 Yiu-t'a nying ziu sön Yiu-t'a nying bing feh-z nga-kwông-min nyüoh-sing-zông yiu tsiu-keh-li ziu sön
 猶太人，就算猶太人；並弗是外光面肉身上有周割禮，就算
 tsiu-keh-li z sing li-hyang tso Yiu-t'a nying Yiu-t'a nying tsiu-keh-li yia z
 周割禮。²⁹ 是心裏向做猶太人就 算 猶太人。周割禮也是
 sing-li-go z dzæ-ü ling-ky'i feh dzæ-ü veng-z keh-go cü-kwu feh-z nying sô ts'ing-tsaen z
 心裏個，是在於靈氣，弗在於文字。箇個主顧弗是人所稱讚，是
 Jing-ming ts'ing-tsaen-go
 神明稱讚個。

Lm. III.

Ka-ni tso Yiu-t'a nying yiu soh-go kah-nga hao-c'ü ni ziu tsiu-keh-li yiu soh-go ih-c'ü ni
 介呢，做猶太人有啥個格外好處呢？受周割禮有啥個益處呢？
 Dziu yang-yang k'en-læ gyi-lah ih-c'ü z to-go di-ih z Jing-ming-go tsiao-shü t'ôh-fu gyi
² 就樣樣看來其拉益處是多個。第一，是神明個詔書託付其。³
 Gyi-cong ziah yiu m-sing-jih-go keh z dza-go gyi-lah m-sing-jih næn-dao we fi-diao Jing-ming-go sing-jih
 其中若有嘅信實個，箇是咋個？其拉嘅信實難道會廢掉神明個信實
 ma Tön-tön ve-go ziu-z væn-pah nying tu z shih-hwông-go Jing-ming-song z dzing-jih-go ziang
 嗎？⁴ 斷斷膾個。就是凡百人都是說謊個，神明總是誠實個，像
 yiu sia-tih wô S-teh Ng kông shih-wô z'-eo hao sön tsing-dzih Ng be p'un-tön go z'-eo hao
 有寫的，話：「使得爾講說話時候好算正直，爾被判斷個時候好
 teh-sing
 得勝。」[S. 51. 4.]

Næn-kæn ngô tsiao nying-kô i-s ka kông Ah-lah-go feh tsing-dzih ziah we piao-ming Jing-ming-go
⁵ 難間我照人家意思介講。阿拉個弗正直若會表明神明個
 tsing-dzih keh dza wô ni Jing-ming dong-nu vah ah-lah ky'i feh-z feh tsing-dzih Tön-tön ve-go
 正直，箇咋話呢？神明動怒罰阿拉，豈弗是弗正直？⁶ 斷斷膾個。
 ziah-z feh tsing-dzih Jing-ming dza hao p'un-tön shü-kæn-zông ni Wa-yiu ngô-go feh dzing-jih ziah we piao-ming
 若是弗正直，神明咋好判斷世間上呢？⁷ 還有我個弗誠實若會表明
 Jing-ming-go dzing-jih kô-ts'eo Gyi-go yüong-wô ngô dza-we wa iao ziang væn-nying ka peh Gyi ding-ze ma
 神明個誠實，加湊其個榮華。我咋會還要像 犯人介撥其定罪嗎？⁸

Tao feh-jü wô tsing-ziang yiu nying pông-hwe ah-lah tsing-ziang yiu-teh wô ah-lah z ka læ-tih
倒弗如話，（正像有人謗毀阿拉，正像有得話阿拉是介來的
kông Ah-lah ts'ia tso wă ky'i long-c'ih hao læ Keh-cü-ka nying ding-ze z kong-bing-go
講，）「阿拉且做壞，去弄出好來。」箇株介人定罪是公平個。

9 Ka-ni wa z dza-go ah-lah Yiu-t'a nying yiu soh-go hao-jü bih-nying ma Ih-ngæn
介呢，還是咋個？阿拉猶太人有啥個好如別人嗎？一眼
m-kao ah-lah yi-kying p'i-bing Yiu-t'a nying teng Hyi-lah nying tu z zo-ze-liao-go ziang yiu
嘸告。阿拉已經批評^[1]猶太人等希臘人都是坐罪了個，¹⁰ 像有
sia-tih wô Tsing-dzih nying m̃-teh-go lin ih-go tu m̃-teh-go m̃-teh ih-go ming-bah
寫的話：「正直人嘸得個，連一個都嘸得個。¹¹ 嘸得一個明白，
m̃-teh ih-go læ-tih zing Jing-ming Tu z tseo ts'ô-lu dô-kô pin-leh vu-yüong-go tso liang-jün
嘸得一個來的尋神明。¹² 都是走岔路，大家變了無用個。做良善
z-ken z m̃-teh-go ziu-z ih-go tu m̃-teh-go Gyi-lah wu-long z
事幹是嘸得個，就是一個都嘸得個。」[S. 14. 1-3.] ¹³ 「其拉胡嚨是
k'æ-kæn-go veng-mo gyi-lah zih-deo tæ'n kông hong-p'in gyi-lah cü-jing yiu dzô-go doh-ky'i k'ông-tih
開間個墳墓，其拉舌頭單講哄騙，其拉嘴唇有蛇個毒氣囤的。」[S.
140. 3.] ¹⁴ 「其拉滿口是咒罵等惡毒。」[S. 10. 7.] ¹⁵ 「其拉腳會
fi-p'ao ky'i tang-c'ih nying-kô hyüih gyi-lah tseo-go lu tsih-yiu kw'eng-kw'u wæn-næn t'a-bing-go lu
飛跑去打出人家血。¹⁶ 其拉走個路只有困苦患難。¹⁷ 太平個路
ih-ngæn feh sih-teh Gyi-lah ngæn-min-zin m-neh p'ô-gyü Jing-ming go sing
一眼弗識得。」[Y. 59. 7, 8.] ¹⁸ 「其拉眼面前嘸得怕懼神明個心。」
[S. 36. 1.] ¹⁹ 難間阿拉曉得律法所講個都是講撥律法名下個主顧
t'ing hao seh-djü wæn-pah nying-go cü-pô s-teh 'en shü-kæn-zông læ Jing-ming-go min-zin tu voh-ze
聽，好塞住凡百人個嘴巴，使得咸世間上來神明個面前都服罪。²⁰
Ing-we læ Gyi-go min-zin m-nying we-leh lih-fah-go 'ang-we hao sôn tsing-dzih lih-fah tsih we peh nying hyiao-teh
因為來其個面前無人爲了律法個行爲好算正直。律法只會撥人曉得
ze
罪。

[1] 'Ôh wô, kao-hyüing. 或話，教訓。（原註）

21 NÆN-KÆN feh yüong lih-fah Jing-ming-go kong-yi z yi-kying piao-c'ih-læ-de yia z lih-fah
難間，弗用律法，神明個公義是已經表出來了，也是律法
teng sin-cü-nying-go shü sô te-tsing-go ziu-z Jing-ming-go kong-yi we-leh siang-sing Yiæ-su Kyi-toh ka
等先知人個書所對證個。²² 就是神明個公義，爲了相信耶穌基督介
læ hao s-peh hao kwe peh wæn-pah siang-sing-go cü-kwu m-kao soh-go feng-pih ing-we tu
來，好賜撥，好歸撥，凡百相信個主顧，嘸告啥個分別。²³ 因為都
yiu ze tu feh neng-keo teh-djôh Jing-ming-go yüong-wô z k'ao-djôh Gyi eng-we we-leh Kyi-toh Yiæ-su
有罪，都弗能夠得着神明個榮華；²⁴ 是靠着其恩惠，爲了基督耶穌

joh-ze bah-bah sôn tsing-dzih Gyi z Jing-ming sô shih-lih-go hao we-leh siang-sing dzæ-ü
贖罪，白白算正直。²⁵ 其是神明所設立個，好爲了相信，在於
Gyi-go hyüih tso wæn-we ze go tsi-veh iao hyin-c'ih Gyi kong-yi læ ziu-z Jing-ming kw'un-shü nying
其個血，做挽回罪個祭物。要顯出其公義來，就是神明寬恕人
ngæn-k'æ-ngæn-pi feh ky'i vah yi-zin væn-ko-go ze tao yin-dzæ z-shü hao hyin-c'ih Gyi kong-yi læ
眼開眼閉弗去罰以前犯過個罪。²⁶ 到現在時世好顯出其公義來，
s-teh Gyi-zi hao sôn tsing-dzih yia hao sôn væn-pah siang-sing Yia-su cü-kwu z tsing-dzih
使得其自好算正直，也好算凡百相信耶穌主顧是正直。

Ka-ni kw'ô-k'eo læ 'ah-li Z djü-diao-de Yüong dza-go fông-fah djü-diao-go wa-z
²⁷ 介呢，誇口來何裏？是除掉了。用咋個方法除掉個？還是
'ang-we-go fông-fah Feh-z z yüong siang-sing-go fông-fah Z-ka k'o-kyin ih-go nying sôn
行爲個方法？弗是，是用相信個方法。²⁸ 是介，可見一個人算
tsing-dzih z we-leh siang-sing feh yüong lih-fah-go 'ang-we
正直，是爲了相信，弗用律法個行爲。

Jing-ming næn-dao tæh-tsih Yiu-t'a nying-go Jing-ming feh yia z bih-koh-nying-go Jing-ming ma Gyi yia
²⁹ 神明難道單只猶太人個神明？弗也是別國人個神明嗎？其也
z bih-koh-nying-go Jing-ming Ing-we Jing-ming tsih-yiu ih-we ziu tsiu-keh-li go Gyi z dzong
是別國人個神明。³⁰ 因爲神明只有一位。受周割禮個，其是從
siang-sing sôn gyi tsing-dzih feh ziu tsiu-keh-li go yia z we-leh siang-sing sôn gyi tsing-dzih
相信算其正直；弗受周割禮個，也是爲了相信算其正直。

Ka-ni we-leh siang-sing ah-lah z fi-diao lih-fah ma Tön-tön feh-z fæn-cün z
³¹ 介呢，爲了相信阿拉是廢掉律法嗎？斷斷弗是，反轉是
dzing-dziu lih-fah
成就律法。

Lm. IV.

KA-NI ah-lah tsu-tsong Üô-pah-lah-hen tsiao nyüoh-sing z teh-djöh soh-si ah-lah dza wô ni
介呢，阿拉祖宗亞伯拉罕照肉身是得着啥西？阿拉咋話呢？

Üô-pah-lah-hen ziah-z we-leh gyi 'ang-we sôn tsing-dzih z hao kw'ô-k'eo dæn-z læ Jing-ming-go
² 亞伯拉罕若是爲了其行爲算正直，是好誇口。但是來神明個
min-zin m-kao hao kw'ô-k'eo Sing-shü dza wô Üô-pah-lah-hen siang-sing Jing-ming keh ziu sôn z
面前嚙告好誇口。³ 聖書咋話？「亞伯拉罕相信神明，箇就算是
gyi-go kong-yi Ziah-z tsôh-kong-go cü-kwu gyi-go kong-din feh sôn eng-we
其個公義。」[Ts. 15. 6.]⁴ 若是作工個主顧，其個工鈿弗算恩惠，

z-go meng-veng ziah-z feh tsôh-kong-go tsih-yiu siang-sing we sôn feh gyin-sing cû-kwu tsing-dzih keh-we
是個門份。⁵ 若是弗作工個，只有相信會算弗虔心主顧正直箇位
Jing-ming gyi-go siang-sing ziu sôn z gyi kong-yi Tsing-ziang Da-bih kông-tao Jing-ming feh kwun gyi
神明，其個相信「就算是其公義。」⁶ 正像大關講到神明弗管其
'ang-we sôn gyi tsing-dzih keh-go nying sô yiu-go foh-ky'i gyi wô Yiu gyi ko-shih sô-diao-de
行爲算其正直，箇個人所有個福氣，其話，⁷ 「有其過失赦掉了，
yiu gyi ze-nyih kæ-djü-de keh-sing nying tao yiu foh-ky'i Cû feh we sôn gyi yiu ze go keh-go nying
有其罪孽蓋住了，箇星人倒有福氣。⁸ 主弗會算其有罪個，箇個人
tao yiu foh-ky'i
倒有福氣。」 [S. 32. 1, 2.]

Ka-ni keh-go foh-ky'i wa-z tæ-n-tsih yiu tsiu-keh-li go hao teh-djôh wa-z
⁹ 介呢，箇個福氣還是單只有周割禮個好得着，還是
m-tsiu-keh-li-go yia hao teh-djôh ing-we ah-lah dzæ-s wô Z Üô-pah-lah-hen siang-sing-go sing sôn
嘸周割禮個也好得着？因爲阿拉纔始話：「是亞伯拉罕相信個心算
gyi kong-yi
其公義。」

Z dza-go sôn-fah ni wa-z yi-kying yiu tsiu-keh-li go wa-z feh-zing yiu tsiu-keh-li
¹⁰ 是咋個算法呢？還是已經有周割禮個，還是弗曾有周割禮
go Feh-z yiu tsiu-keh-li go z feh-zing yiu tsiu-keh-li go z-'eo Wa-yiu gyi teh-djôh
個？弗是有周割禮個，是弗曾有周割禮個時候。¹¹ 還有其得着
tsiu-keh-li-go kyi-'ao hao tso feh-zing ziu tsiu-keh-li zin-deo keh dzong siang-sing ka læ kong-yi-go ing-tsing
周割禮個記號，好做弗曾受周割禮前頭箇從相信介來公義個印證。
s-teh gyi hao tso væn-pah feh ziu tsiu-keh-li yiu siang-sing cû-kwu-go s-tsu s-teh gyi-lah yia hao sôn yiu
使得其好做凡百弗受周割禮有相信主顧個始祖，使得其拉也好算有
kong-yi yi hao tso tsiu-keh-li-go s-tsu we-leh keh-sing fi-dæn yiu tsiu-keh-li yia z keng-leh
公義。¹² 又好做周割禮個始祖，爲了箇星非但有周割禮，也是跟勒
ah-lah tsu-tsong Üô-pah-lah-hen feh-zing yiu tsiu-keh-li sô siang-sing-go kyiah-bu ka tseo-go
阿拉祖宗亞伯拉罕弗曾有周割禮所相信個腳步介走個。

Ing-we Jing-ming ing-hyü Üô-pah-lah-hen teng gyi 'eo-dæ hao tsih-djôh t'in-'ô tso ts'æn-nyih keh-go
¹³ 因爲神明應許亞伯拉罕等其後代好接着天下做產業，箇個
ing-hyü feh-z k'ao-djôh lih-fah z k'ao-djôh siang-sing-go kong-yi Ziah-z joh-ü lih-fah cû-kwu hao
應許弗是靠着律法，是靠着相信個公義。¹⁴ 若是屬於律法主顧好
tsih-djôh keh-go ts'æn-nyih siang-sing z lôh-k'ong-de keh-go ing-hyü yia pin-leh m-yüong-dziang ing-we
接着箇個產業，相信是落空了，箇個應許也變了嘸用場。¹⁵ 因爲
lih-fah tsih we long-c'ih ying-vah læ ziah-z m-neh lih-fah ziu m-kao soh-go ko-væn Sô-yi
律法只會弄出刑罰來，若是嘸得律法，就嘸告啥個過犯。¹⁶ 所以
keh-go ts'æn-nyih z dzong siang-sing ka læ s-teh gyi hao sôn eng-s yi s-teh keh-go ing-hyü hao
箇個產業是從相信介來，使得其好算恩賜，又使得箇個應許好
sôn-su peh gyi long-tsong 'eo-dæ feh tæ-n-tsih peh keh-sing joh-ü lih-fah go 'eo-dæ yia hao peh keh-sing
算數撥其攏總後代，弗單只撥箇星屬於律法個後代，也好撥箇星

joh-ü Uô-pah-lah-hen siang-sing-go sing 'eo-dæ Gyi z ah-lah cong-nying-go s-tsu læ gyi sô
 屬於亞伯拉罕相信個心後代。 其是阿拉衆人個始祖，¹⁷ 來其所
 siang-sing-go Jing-ming min-zin ziang yiu sia-tih wô Ngô z shih-lih ng tso hyü-to koh-veng-go
 相信個神明面前， 像有寫的， 話： 「我是設立爾做許多國份個
 s-tsu keh-we Jing-ming neng-keo s-teh si-nying we weh yia neng-keo kông-tao
 始祖。」 [Ts. 17. 5.] 箇位神明能夠使得死人會活， 也能夠講到
 m̃-teh-go ziang yiu-go ih-yiang Üô-pah-lah-hen m-siang-vông z-'eo z dzeng siang-vông-go sing siang-sing
 嘸得個像有個一樣。¹⁸ 亞伯拉罕嘸想望時候是存想望個心相信，
 s-teh gyi hao tso hyü-to koh-veng-go s-tsu tsiao Sing-shü sô wô Ng-go 'eo-dæ yia we ka
 使得其好做「許多國份個始祖」照聖書所話，「爾個後代也會介
 to Gyi siang-sing-go sing m̃-teh feh kyin-kwu se-tsih k'ao-pah-shü gyi-zi-go
 多。」 [Ts. 15. 5.]¹⁹ 其相信個心嘸得弗堅固， 雖即靠百歲， 其自個
 hyüih-ky'i yi-kying kw'u-sao-de Sah-lah-go t'æ-li yia kw'u-sao-de tu feh ky'i kwun gyi Jing-ming-go
 血氣已經枯燥了， 撒拉個胎裏也枯燥了， 都弗去管其。²⁰ 神明個
 ing-hyü gyi m̃-teh feh siang-sing m̃-teh nyi-sing gyi siang-sing-go sing kyin-kwu-de kwe yüong-wô peh
 應許其嘸得弗相信， 嘸得疑心， 其相信個心堅固了， 歸榮華撥
 Jing-ming gyi yia toh-jih siang-sing Jing-ming sô ing-hyü-go pih-ding neng-keo tso-dzing Keh-lah
 神明。²¹ 其也篤實相信， 神明所應許個必定能夠做成。²² 箇拉
 gyi-go siang-sing sôn z gyi-go kong-yi
 其個相信「算自其個公義。」

Keh-kyü sôn gyi-go kong-yi shih-wô feh tæ-n-tsih we-leh Üô-pah-lah-hen yia z
²³ 箇句「算其個公義」說話， 弗單只爲了亞伯拉罕，²⁴ 也是
 we-leh ah-lah sia-tih ah-lah siang-sing keh-we peh ah-lah Cü Yiæ-su dzong si-nying li-hyang weh-cün-læ go
 爲了阿拉寫的。 阿拉相信箇位撥阿拉主耶穌從死人裏向活轉來個
 Jing-ming cü-kwu keh-go siang-sing yia we sôn z ah-lah-go kong-yi Yiæ-su be song-diao z we-leh
 神明主顧， 箇個相信也會算是阿拉個公義。²⁵ 耶穌被送掉是爲了
 ah-lah-go ze-ky'in Jing-ming peh Gyi weh-cün-læ yia z we-leh hao sôn ah-lah tsing-dzih
 阿拉個罪愆， 神明撥其活轉來也是爲了好算阿拉正直。

Lm. V.

KA-NI ah-lah kyi-jün dzong siang-sing ka sôn tsing-dzih k'ao-djôh ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh z teng
 介呢， 阿拉既然從相信介算正直， 靠着阿拉主耶穌基督是等
 Jing-ming siang-'o-de k'ao-djôh Gyi ah-lah we-leh siang-sing yi-kying tseo-tsing ah-lah yin-dzæ sô lih-tong keh
 神明相和了。² 靠着其， 阿拉爲了相信已經走進阿拉現在所立東箇
 eng-we-go di-we ping-ts'ia we-leh siang-vông Jing-ming-go yüong-wô ah-lah z kao-hying Feh tæ-n-tsih ka
 恩惠個地位， 並且爲了想望神明個榮華阿拉是高興。³ 弗單只介，

we-leh wæn-næn z-ken yia z kao-hying ing-we hyiao-teh wæn-næn we sang-c'ih jing-næ jing-næ we sang-c'ih
爲了患難事幹也是高興。因爲曉得患難會生出忍耐，⁴ 忍耐會生出
jih-lin jih-lin we sang-c'ih siang-vông keh-go siang-vông yia ve peh ah-lah wông-k'ong ing-we sô
習練，習練會生出想望。⁵ 箇個想望也擔撥阿拉惶恐，因爲所
s-peh ah-lah go Sing-Ling z yi-kying pô Jing-ming-go æ-sih-sing kyiao læ ah-lah sing li-hyang
賜撥阿拉個聖靈是已經把神明個愛惜心澆來阿拉心裏向。

Ah-lah wa m-lih-liang z-'eo tao-leh ding-kwe-go nyih-ts Kyi-toh dæ ah-lah feh gyin-sing
⁶ 阿拉還嘅力量時候，到了定規個日子，基督代阿拉弗虔心
cü-kwu si-de Dæ-teng tsing-dzih nying si z næn-teh yiu-go ziah-z eng-nying 'ôh-tsia yiu nying
主顧死了。⁷ 待等正直人死，是難得有箇。若是恩人，或者有人
ken dæ gyi si næn-kæn ah-lah wa z-go ze-nying yiu Kyi-toh k'eng dæ ah-lah si keh z Jing-ming
敢代其死。⁸ 難間阿拉還是箇罪人，有基督肯代阿拉死，箇是神明
ming-ming te-tsing Gyi æ-sih ah-lah go sing 'O-hwông næn-kæn k'ao-djôh Gyi hyüih yi-kying sôn tsing-dzih-go
明明對證其愛惜阿拉個心。⁹ 何況難間靠着其血已經算正直箇，
Gyi ky'i feh we yü-kô kyiuh ah-lah t'eh-diao tsiang-læ-go ô-wông ma Ah-lah wa z dziu-dih go z-'eo
其豈弗會愈加救阿拉脫掉將來箇慳惶嗎？¹⁰ 阿拉還是仇敵個時候，
kyi-jün k'ao-djôh Gyi Ng-ts-go si z teng Jing-ming siang-'o-de 'o-hwông yi-kying 'o-long-de k'ao-djôh Gyi weh
既然靠着其兒子個死是等神明相和了；何況已經和攏了，靠着其活
feh we yü-kô teh-djôh kyiuh ma Wa feh tæ-n-tsih ka ping-ts'ia k'ao-djôh ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh dzæ-ü
弗會愈加得着救嗎？¹¹ 還弗單只介，並且靠着阿拉主耶穌基督在於
Jing-ming kao-hying k'ao-djôh Gyi ah-lah næn-kæn teh-djôh keh 'o-long-go fông-fah
神明高興。靠着其，阿拉難間得着箇和攏個方法。

SÔ-YI tsing-ziang dzong ih-go nying yiu ze tseo-tsing shü-kæn-zông yi we-leh ze yiu si s-teh
¹² 所以正像從一個人有罪走進世間上，又爲了罪有死，使得
si we ling-djôh long-tsong nying ing-we long-tsong tu yiu ze M-neh lih-fah ts-zin ze yi-kying læ
死會臨着攏總人，因爲^[1]攏總都有罪。¹³ 無得律法之前罪已經來
shü-kæn-zông læ-tong-de tsih-z m-neh lih-fah ze z feh sôn tao nying-go ming-'ô Dæn-z dzong
世間上來東了，只是無得律法，罪是弗算到人個名下。¹⁴ 但是從
Üô-tông ih-dzih tao Mo-si ziu-z keh-sing m-neh tsiao Üô-tông væn-fah-go yang-shih ka væn-ze cü-kwu yiu
亞當一直到摩西，就是箇星無得照亞當犯法個樣式介犯罪主顧，有
si tso wông kwun-djü gyi-lah Üô-tông z 'eo-læ Cü-kwu-go ing-tsing
死做王管住其拉。亞當是後來主顧個印證。

[1] Yiu-teh fæn, dzæ-ü gyi. 有得翻，在於其。（原註）

Dæn-z keh-go ko-væn feh ziang keh-go eng-s ziah we-leh ih-go nying-go ko-væn yiu hyü-to nying
¹⁵ 但是箇個過犯弗像箇個恩賜。若爲了一個人個過犯有許多人
si Jing-ming-go eng-we teng keh-go sông-s we-leh Yiæ-su Kyi-toh ih-go Nying-go eng-we ky'i feh-z
死，神明個恩惠等箇個賞賜，爲了耶穌基督一個人個恩惠，豈弗是
yü-kô meo-zing ling-djôh hyü-to nying ma Dzong ih-go nying væn-ze sô c'ih-læ-go yia feh ziang keh-go
愈加茂盛臨着許多人嗎？¹⁶ 從一個人犯罪所出來個，也弗像箇個

sông-s ing-we keh-go p'un-tôn z dzong ih-go ko-væn s-teh nying ding-ze keh-go eng-s z dzong
賞賜。因為箇個判斷是從一個過犯使得人定罪；箇個恩賜是從
hyü-to ko-væn s-teh nying sôn tsing-dzih Tsæ-wô ziah-z ih-go nying-go ko-væn s-teh si dzong keh
許多過犯使得人算正直。¹⁷再話，若是一個人個過犯使得死從箇
ih-go nying ka tso wông 'o-hwông keh-sing teh-djôh kah-nga do-go eng-we teng kong-yi-go eng-sông cü-kwu
一個人介做王，何況箇星得着格外大個恩惠等公義個恩賞主顧，
k'ao-djôh Yia-su Kyi-toh ih-go Nying dzæ-ü weh-ming feh we yü-kô tso wông ma
靠着耶穌基督一個人，在於活命弗會愈加做王嗎？

18 Ka k'en-ky'i-læ tsing-ziang ih-go ko-væn we s-teh long-tsong nying ding-ze z-ka ih-go
介看起來，正像一個過犯會使得攏總人定罪；是介一個
kong-yi yia we s-teh long-tsong nying hao sôn yiu kong-yi teh-djôh weh-ming Tsing-ziang we-leh ih-go
公義也會使得攏總人好算有公義，得着活命。¹⁹正像爲了一個
nying we-be lih-fah hyü-to nying z tso ze-nying z-ka we-leh ih-go Nying i-jing lih-fah hyü-to
人違背律法，許多人是做罪人；是介爲了一個人依順律法，許多
nying yia we tso tsing-dzih nying
人也會做正直人。

20 Lih-fah tsôh-c'ih-læ s-teh ko-væn to-ky'i-læ Dæn-z ze to-go u-sen eng-we yia
律法作出來，使得過犯多起來。但是罪多個烏碎，恩惠也
kah-nga to-ky'i-læ-de z-ka tsing-ziang ze tso wông s-teh nying si eng-we k'ao-djôh ah-lah Cü
格外多起來了。²¹是介，正像罪做王使得人死，恩惠靠着阿拉主
Yia-su Kyi-toh we-leh kong-yi yia z tso wông s-teh nying teh-djôh üong-yün weh-ming
耶穌基督，爲了公義，也是做王使得人得着永遠活命。

Lm. VI.

KA-NI ah-lah dza wô Hao dzing-gyiu væn-ze s-teh eng-we we to-ky'i-læ ma
介呢阿拉咋話？好仍舊犯罪，使得恩惠會多起來嗎？

2 Tön-tön feh-k'o Ah-lah kyi-jün ü ze si-de læ ze-nyih li-hyang dza neng-keo dzing-gyiu weh-tong
斷斷弗可。阿拉既然於罪死了，來罪孽裏向咋能夠仍舊活東
ni Ng-lah ky'i feh hyiao-teh væn-pah ziu Kyi-toh Yia-su-go si-li z ziu Gyi si-go si-li
呢？³爾拉豈弗曉得，凡百受基督耶穌個洗禮，是受其死個洗禮？⁴
Ka-ni ah-lah ziu keh si-go si-li z teng Gyi dô-kô tsông-hao hao s-teh ah-lah we djong-sin weh-tong
介呢，阿拉受箇死個洗禮是等其大家葬好，好使得阿拉會重先活東
tso-nying tsing-ziang Kyi-toh k'ao-djôh T'in-Vu-go yüong-wô dzong si-nying li-hyang weh-cün-læ ka Ah-lah
做人，正像基督靠着天父個榮華從死人裏向活轉來介。⁵阿拉
ziah-z læ Gyi si-go yang-shih teng Gyi dô-kô 'eh-long læ Gyi weh-cün-læ-go yang-shih yia we dô-kô
若是來其死個樣式等其大家合攏，來其活轉來個樣式也會大家

'eh-long Ing-we hyiao-teh ah-lah-go gyiu-nying z teng Gyi dô-kô ting-sah læ jih-z-kô-zông iao djü-mih
合攏。⁶ 因為曉得阿拉個舊人是等其大家釘煞來十字架上，要除滅
keh ze-ôh-go kyi-sing s-teh ah-lah feh we tsæ tso ze-go nu-boh Ing-we si-go cü-kwu z dzong
箇罪惡個肌身，使得阿拉弗會再做罪個奴僕。⁷ 因為死個主顧是從
ze li-hyang t'eh-c'ih-de
罪裏向脫出了^[1]。

[1] Peng-veng, t'eh-c'ih ze sön tsing-dzih. 本文，脫出罪算正直。（原註）

Næn-kæn ziah-z teng Kyi-toh dô-kô si ah-lah siang-sing yia we teng Gyi dô-kô weh ing-we
⁸ 難間若是等基督大家死，阿拉相信也會等其大家活。⁹ 因為
ah-lah hyiao-teh Kyi-toh dzong si-nying li-hyang weh-cün-læ feh we tsæ si si z feh we tsæ kwun-djü Gyi
阿拉曉得基督從死人裏向活轉來，弗會再死，死是弗會再管住其。
Gyi si z ü ze si tsih-yiu ih-tsao Gyi weh z ü Jing-ming üong-yün weh-tong
¹⁰ 其死，是於罪死，只有一遭。其活，是於神明永遠活東。¹¹
Z-ka-go ng-lah kæ zi sön zi ü ze z si-nying dzæ-ü ah-lah Cü Kyi-toh Yia-su kæ zi sön zi
是介個，爾拉該自算自於罪是死人，在於阿拉主基督耶穌該自算自
ü Jing-ming z weh-nying
於神明是活人。

Keh-lah læ ng-lah we si go kyi-sing li-hyang m-nao peh ze tso wông ky'i i-jing gyi
¹² 箇拉來爾拉會死個肌身裏向嚙得好撥罪做王，去依順其，
tso-dzing kyi-sing-go s-yüôh yia m-nao pô ng-lah-go pah-t'i tông fi-li-go kô-sang kwe peh
做成肌身個私慾，¹³ 也嚙得好把爾拉個百體當非禮個家生^[1]歸撥
ze tsong iao pô zi ziang si-nying li-hyang weh-cün-læ-go kwe peh Jing-ming ping-ts'ia pô zi-go
罪。總要把自——像死人裏向活轉來個——歸撥神明。並且把自個
pah-t'i tông tsing-dzih-go kô-sang voh-z Jing-ming Ze feh we kwun-djü ng-lah ing-we ng-lah feh-z
百體當正直個家生，服侍神明。¹⁴ 罪弗會管住爾拉，因為爾拉弗是
joh-ü lih-fah-go ming-ô z joh-ü eng-we-go ming-ô
屬於律法個名下，是屬於恩惠個名下。

[1] 'Ôh wô, kyüing-ky'i. 或話，君器。（原註）

Ka-ni kyi-jün feh joh-ü lih-fah-go ming-ô z joh-ü eng-we-go ming-ô ah-lah hao
¹⁵ 介呢，既然弗屬於律法個名下，是屬於恩惠個名下，阿拉好
ky'i væn-ze feh
去犯罪弗？

Tön-tön feh-k'ô Ky'i feh hyiao-teh ng-lah pô zi kwe peh jü tso nu-boh ky'i i-jing gyi
斷斷弗可。¹⁶ 豈弗曉得，爾拉把自歸撥誰做奴僕去依順其，
ng-lah z sô i-jing cü-kwu-go nu-boh 'ôh-tsia tso ze-go nu-boh kwe-ü si 'ôh-tsia tso i-jing-go
爾拉是所依順主顧個奴僕。或者做罪個奴僕歸於死，或者做依順個
nu-boh kwe-ü kong-yi To-zia Jing-ming ng-lah zin-deo se-tsih tso ze-go nu-boh næn-kæn z
奴僕歸於公義？¹⁷ 多謝神明，爾拉前頭雖即做罪個奴僕，難間是

dzong sing-li i-jing sô djün-zui ng-lah keh dao-li-go kwe-mo 18 kyi-jün dzong ze-go siu-'ô
 從心裏依順所傳授爾拉箇道理個規模^[1]。 18 既然從罪個手下
 sih-fông-de zui tso kong-yi-go nu-boh Ngô we-leh ng-lah nyüoh-sing-go no-ziah tsiao shü-dzing ka
 釋放了，就做公義個奴僕。¹⁹ 我，爲了爾拉肉身個懦弱，照世情介
 kông tsing-ziang zin-deo ng-lah z pô zi-go pah-t'i kwe peh we-u teng fi-li tso nu-boh ky'i tso
 講。正像前頭爾拉是把自個百體歸撥穢污等非禮做奴僕，去做
 fi-li-go z-ken yin-dzæ yia kæ pô zi-go pah-t'i kwe peh kong-yi tso nu-boh ky'i tso sing-jün-go
 非禮個事幹；現在也該把自個百體歸撥公義做奴僕，去做聖善個
 z-ken Ing-we ng-lah tso ze-go nu-boh z-'eo z feh tso kong-yi-go nu-boh Ng-lah
 事幹。²⁰ 因爲爾拉做罪個奴僕時候，是弗做公義個奴僕^[2]。²¹ 爾拉
 ka z-'eo læ-kæn tso yin-dzæ sô wông-k'ong-go z-ken yiu soh-go dao-dzing ni keh-sing z-ken-go kwe-keng
 介時候來間做現在所惶恐個事幹，有啥個陶成呢？箇星事幹個歸根
 z si Dæn-z næn-kæn ng-lah kyi-jün z dzong ze-go siu-'ô sih-fông tso Jing-ming-go nu-boh
 是死。²² 但是難問爾拉既然是從罪個手下釋放，做神明個奴僕，
 sing-jün-go z-ken z ng-lah-go dao-dzing gyi-go kwe-keng z üong-yün weh-ming Ing-we ze-go
 聖善個事幹是爾拉個陶成，其個歸根是永遠活命。²³ 因爲罪個
 kong-din z si Jing-ming-go eng-s dzæ-ü ah-lah Cü Kyi-toh Yia-su z üong-yün weh-ming
 工鉿是死，神明個恩賜，在於阿拉主基督耶穌，是永遠活命。

[1] Tsiao Peng-veng, dao-li z tông su-ts, i-jing dao-li cü-kwu ziang yang-ko-liao-
 go dong-shü tao læ su-ts li-hyang cü-c'ih-go ka. 照本文，道理是當塑子，依順道理
 主顧像煬過了個銅水倒來塑子裏向鑄出個介。（原註）

[2] 'Ôh wô, ih-ngæn m-neh kong-yi. 或話，一眼嚙得公義。（原註）

Lm. VII.

Hyüong-di ngô z teng hyiao-teh lih-fah go cü-kwu kông-go ng-lah ky'i feh hyiao-teh ih-go
 兄弟，（我是等曉得律法個主顧講個，）爾拉豈弗曉得一個
 nying wa weh-tong z-'eo z voh lih-fah kæ-kwun Tsiao lih-fah nen-nyüing wa weh-tong lao-nyüing z teng
 人還活東時候是服律法該管？² 照律法，男孃還活東，老孃是等
 gyi kyih-long-liao-go nen-nyüing ziah si-de gyi zui t'eh-c'ih nen-nyüing-go lih-fah Ka-ni nen-nyüing
 其結攏了個；男孃若死了，其就脫出男孃個律法。³ 介呢，男孃
 wa weh-tong ziah kô peh bih-nying zui iao sön kæn-vu nen-nyüing ziah si-de gyi z t'eh-c'ih keh-go
 還活東，若嫁撥別人，就要算姦婦；男孃若死了，其是脫出箇個

lih-fah ziu-z kô peh bih-nying yia feh sôn kæn-vu Sô-yi ngô hyüong-di Kyi-toh-go kyi-sing
律法，就是嫁撥別人，也弗算姦婦。⁴ 所以，我兄弟，基督個肌身
z s-teh ng-lah ü lih-fah si hao kô peh bih-nying ziu-z keh-we dzong si-nying li-hyang weh-cün-læ-go
是使得爾拉於律法死，好嫁撥別人，就是箇位從死人裏向活轉來個
Cü-kwu s-teh ah-lah hao kyih ko-ts kwe yüong-wô peh Jing-ming Ah-lah wa læ nyüoh-sing-li z'-eo
主顧，使得阿拉好結果子歸榮華撥神明。⁵ 阿拉還來肉身裏時候，
keh-sing k'ao-djôh lih-fah ka fah-c'ih-læ ze-ôh-go s-yüôh z 'ang-dong læ ah-lah pah-t'i li-hyang ky'i kyih
箇星靠着律法介發出來罪惡個私慾是行動來阿拉百體裏向，去結
ko-ts kwe-ü si Dæn-z yin-dzæ ah-lah kyi-jün z si-de yi-zin sô voh-go lih-fah z
果子歸於死。⁶ 但是現在阿拉既然是死了^[1]，以前所服個律法是
t'eh-c'ih-de z-ka ah-lah feh yüong veng-z-go gyiu fah-ts z yüong ling-ky'i-go sing fah-ts voh-z
脫出了。是介，阿拉弗用文字個舊法子，是用靈氣個新法子服侍
Jing-ming
神明。

[1] Yiu-teh wô, ah-lah z t'eh-c'ih lih-fah, feh voh gyi kæ-kwun; ing-we, kông-
tao sô kwun-djü ah-lah, z yi-kying si-de. 有得話，阿拉是脫出律法，弗服該管；因
爲——講到所管住阿拉——是已經死了。（原註）

KA-NI ah-lah dza wô Lih-fah z-go ze-ôh ma
⁷ 介呢，阿拉咋話？律法是個罪惡嗎？

Tôn-tôn feh-z Dæn-z m-teh lih-fah ngô z feh hyiao-teh ze ziah lih-fah feh wô
斷斷弗是。但是嘅得律法，我是弗曉得罪。若律法弗話，
Feh-k'o sang t'en-sing ngô z feh hyiao-teh t'en-sing Tsih-z ze ts'ing-ts'-kyi-we pô keh-diao lih-fah
「弗可生貪心。」我是弗曉得貪心。⁸ 只是罪趁此機會把箇條律法
læ ngô sing-li sang-c'ih pah-yiang t'en-sing læ ing-we m-neh lih-fah ze z si-go Zin-deo
來我心裏生出百樣貪心來。因為嘅得律法，罪是死個。⁹ 前頭，
m-neh lih-fah ngô z weh-go keh-diao lih-fah ih læ ze weh-de ngô ziu si-de wa-yiu
嘅得律法，我是活個。箇條律法一來，罪活了，我就死了。¹⁰ 還有
iao s-teh nying weh go keh-diao lih-fah ngô ziu teh-cü z long-c'ih si læ Ing-we ze ts'ing-ts'-kyi-we
要使得人活個箇條律法，我就得知是弄出死來。¹¹ 因為罪趁此機會
pô keh-diao lih-fah læ mi-'ôh ngô yi pô gyi long-sah ngô Z-ka lih-fah z sing-jün keh
把箇條律法來迷惑我，又把其弄煞我。¹² 是介，律法是聖善。箇
ih-diao yia z sing-jün yi kong-dao yi hao
一條也是聖善，又公道，又好。

Ka-ni kyi-jün z hao-go soh yiu s-teh ngô si ma Bing m-neh z ze peh ngô
¹³ 介呢，既然是好個，啥有使得我死嗎？並嘅得。是罪撥我
si s-teh ze pô keh hao-hao lih-fah long ngô si we ming-ming hyin-c'ih-læ z-go ze yi s-teh
死，使得罪，把箇好好律法弄我死，會明明顯出來是個罪，又使得

ze we-leh keh-diao lih-fah we ôh tao gyih-deo Ah-lah hyiao-teh lih-fah z ling-leh-kying-go ngô z
 罪爲了箇條律法會惡到極頭。 14 阿拉曉得律法是靈勒緊個。 我是
 joh-ü nyüoh-sing yi-kying ma peh ze tso nu-boh Ing-we ngô tso-go z-ken ngô z feh hyiao-teh
 屬於肉身，已經賣撥罪做奴僕。 15 因爲我做個事幹我是弗曉得^[1]。
 ngô sô iao tso go ngô feh ky'i tso ngô sô k'eh-ts'eng-go fæn-cün ky'i tso Ngô sô feh iao tso go
 我所要做個，我弗去做；我所刻忖個，反轉去做。 16 我所弗要做個
 z-ken ziah-z ky'i tso keh z ngô te-tsing lih-fah z hao-go Ka k'en-ky'i-læ keh-sing z-ken
 事幹若是去做，箇是我對證律法是好個。 17 介看起來，箇星事幹
 feh-z ngô læ-tih tso z deng læ ngô li-hyang keh-go ze læ-tih tso
 弗是我來的做，是庵來我裏向箇個罪來的做。

[1] 'Ôh wô, cong-i; k'en S. 1. 6. 或話，中意；看 S. 1. 6. (原註)

Ngô hyiao-teh læ ngô li-hyang ziu-z læ ngô nyüoh-sing li-hyang m-kao soh-go hao deng-tih iao
 18 我曉得來我裏向，就是來我肉身裏向，嚙告啥個好庵的。要
 tso hao go sing ngô z yiu-go tsih-z dza tso-c'ih keh-go hao læ ngô tang-sön-feh-c'ih Ngô sô iao
 做好個心我是有個。只是咋做出箇個好來，我打算弗出。 19 我所要
 tso go hao z-ken ngô feh ky'i tso ngô sô feh iao tso go wã z-ken ngô fæn-cün ky'i tso Ngô
 做個好事幹，我弗去做；我所弗要做個壞事幹，我反轉去做。 20 我
 sô feh iao tso go z-ken ziah-z læ-tih tso keh feh-z ngô-zi læ-tih tso z deng læ ngô li-hyang
 所弗要做個事幹若是來的做，箇弗是我自來的做，是庵來我裏向
 keh-go ze læ-tih tso
 箇個罪來的做。

Ka-ni ngô teh-cü yiu ih-go lih-fah læ-tih ziu-z ng iao tso hao z-'eo wã ziu
 21 介呢，我得知有一個律法來的。就是，爾要做好時候，壞就
 teng ngô dô-kô læ-tong Tsiao ngô li-deo-go ling-sing ngô z cong-i Jing-ming-go lih-fah tsih-z
 等我大家來東。照我裏頭個靈性，我是中意神明個律法。 23 只是
 k'en-kyin læ ngô pah-t'i li-hyang yiu bih-go lih-fah teng ngô ling-sing-go lih-fah dô-kô tsang-teo ngang-k'ô ngô
 看見來我百體裏向有別個律法，等我靈性個律法大家爭鬥，硬柯我
 i-dzong pah-t'i li-hyang keh ze-go lih-fah
 依從百體裏向箇罪個律法。

Ngô tso-nying dza kw'u jü neng-keo kyi ngô t'eh-diao keh s-teh ngô si go kyi-sing Ngô
 24 我做人咋苦！誰能夠救我脫掉箇使得我死個肌身^[1]？ 25 我
 ken-zia Jing-ming k'ao-djôh ah-lah Cü Yia-su Kyi-toh hao t'eh-diao
 感謝神明，靠着阿拉主耶穌基督好脫掉。

[1] 'Ôh wô, iao si go kyi-sing. 或話，要死個肌身。(原註)

Ka k'en-ky'i-læ ngô-zi kông-tao ling-sing z voh Jing-ming-go lih-fah kông-tao nyüoh-sing z
 介看起來，我自，講到靈性，是服神明個律法；講到肉身，是
 voh ze-go lih-fah
 服罪個律法。

Lm. VIII.

SÔ-YI næn-kaen keh-sing dzæ-ü Kyi-toh Yia-su feh tsiao nyüoh-sing z tsiao Sing-Ling ka tso-go
所以難間箇星在於基督耶穌弗照肉身，是照聖靈介做個
cü-kwu tu z 'ao-vu ding-ze go Ing-we keh weh-ming-go Ling Gyi-go lih-fah dzæ-ü Kyi-toh
主顧，都是毫無定罪個。² 因為箇活命個靈，其個律法在於基督
Yia-su z yi-kying sih-fông ngô hao t'eh-c'ih keh ze-ôh teng si-go lih-fah Lih-fah sô feh neng-keo tso
耶穌是已經釋放我好脫出箇罪惡等死個律法。³ 律法所弗能夠做，
ing-we nyüoh-sing s-teh lih-fah m-lih-liang Jing-ming yi-kying tso-ko-de Gyi ts'a Gyi-zi-go
(因為肉身使得律法嘸力量，) 神明已經做過了。其差其自個
Ng-ts dzing-leh yiu-ze-go nyüoh-sing-go siang-mao yi tso joh-ze-go tsi-veh z-ka læ nyüoh-sing li-hyang
兒子成了有罪個肉身個相貌，又做贖罪個祭物，是介來肉身裏向
p'un-tön ze s-teh lih-fah-go kong-yi hao tso-dzing læ ah-lah feh tsiao nyüoh-sing z tsiao Sing-Ling ka
判斷罪。⁴ 使得律法個公義好做成來阿拉，弗照肉身，是照聖靈介
tso cü-kwu-go li-hyang
做主顧個裏向。

Keh-sing joh-ü nyüoh-sing go z liu-sing nyüoh-sing-go z-ken keh-sing joh-ü Sing-Ling go z liu-sing
⁵ 箇星屬於肉身個是留心肉身個事幹，箇星屬於聖靈個是留心
Sing-Ling-go z-ken Liu-sing nyüoh-sing go sing z si liu-sing Sing-Ling go sing z weh-ming teng en-tæn
聖靈個事幹。⁶ 留心肉身個心是死，留心聖靈個心是活命等安耽。
Ing-we liu-sing nyüoh-sing go sing z ün-'eng Jing-ming z feh voh Jing-ming-go lih-fah ping-ts'ia feh neng-keo
⁷ 因為留心肉身個心是怨恨神明，是弗服神明個律法，並且弗能夠
voh gyi keh-sing dzæ-ü nyüoh-sing go cü-kwu yia feh neng-keo peh Jing-ming hwun-hyi
服其。⁸ 箇星在於肉身個主顧也弗能夠撥神明歡喜。

Dæn-z ng-lah feh-z dzæ-ü nyüoh-sing z dzæ-ü Sing-Ling jü-ko Jing-ming-go Ling z deng læ
⁹ 但是爾拉弗是在於肉身，是在於聖靈，如果神明個靈是庵來
ng-lah li-hyang Ziah m-teh Kyi-toh-go Ling ziu feh-z Kyi-toh-go nying Kyi-toh ziah-z læ ng-lah
爾拉裏向。若嘸得基督個靈，就弗是基督個人。¹⁰ 基督若是來爾拉
li-hyang kyi-sing we-leh ze z si-go ling-sing we-leh kong-yi z-go weh-ming S-teh Yia-su
裏向，肌身爲了罪是死個，靈性爲了公義是個活命。¹¹ 使得耶穌
dzong si-nying li-hyang weh-cün-læ go Jing-ming Gyi-go Ling ziah deng læ ng-lah li-hyang s-teh Kyi-toh dzong
從死人裏向活轉來個神明，其個靈若庵來爾拉裏向，使得基督從
si-nying li-hyang weh-cün-læ keh-we Jing-ming we yüong ng-lah li-hyang deng-tih Gyi-zi-go Ling s-teh ng-lah iao si
死人裏向活轉來箇位神明會用爾拉裏向庵的其自個靈使得爾拉要死
go kyi-sing yia we weh
個肌身也會活^[1]。

[1] 'Ôh wô, we-leh ng-lah li-hyang deng-tih Gyi-zi-go Ling, we s-teh ng-lah iao

si go kyi-sing yia hao weh. 或話，爲了爾拉裏向庵的其自個靈，會使得爾拉要死個
肌身也好活。（原註）

12 KA k'en-ky'i-læ hyüong-di ah-lah-go meng-veng feh-z i nyüoh-sing tsiao nyüoh-sing ka
介看起來，兄弟，阿拉個門份弗是依肉身，照肉身介
tso-nying Ng-lah ziah tsiao nyüoh-sing ka tso-nying tsiang-læ we si ziah-z k'ao-djôh Sing-Ling s-teh
做人。13 爾拉若照肉身介做人，將來會死。若是靠着聖靈使得
kyi-sing-go s-yüôh si ng-lah we weh Ing-we væn-pah be Jing-ming-go Ling sô ying-dao cü-kwu keh
肌身個私慾死，爾拉會活。14 因爲凡百被神明個靈所引導主顧，箇
ziu-z Jing-ming-go ng-ts Ng-lah feh-z tsih-ziu nu-boh-go ling tsæ ky'i p'ô-gyü z tsih-ziu
就是神明個兒子。15 爾拉弗是接受奴僕個靈再去怕懼，是接受
ling-ts-go Ling dzæ-ü Gyi ah-lah eo-ky'i-læ Ah-pô Ah-tia Sing-Ling Zi tso te-tsing
領子個靈，在於其阿拉謳起來，「阿爸，阿爹。」16 聖靈自做對證
peh ah-lah-go ling hyiao-teh ah-lah z Jing-ming-go ng-ts Kyi-jün tso-leh ng-ts yia z
撥阿拉個靈曉得阿拉是神明個兒子。17 既然做了兒子，也是
tsih-dæ-go z Jing-ming-go tsih-dæ ng-ts teng Kyi-toh dô-kô tsih-dæ-go ziah-z næn-kæn teng Gyi dong
接代個。是神明個接代兒子，等基督大家接代個。若是難間等其同
ziu kw'u-næn s-teh ah-lah tsiang-læ yia hao teng Gyi dong hyiang yüong-wô
受苦難，使得阿拉將來也好等其同享榮華。

Ngô ts'eng-ts'eng kying-si-go kw'u-næn pi-feh-teh tsiang-læ ah-lah sing-zông iao hyin-c'ih-læ go yüong-wô
18 我忖忖今世個苦難比弗得將來阿拉身上要顯出來個榮華。

10 Zao-c'ih-læ-go tong-si tu z næ-sing teng-dæ hyüih-sing siang-vông Jing-ming-go ng-nô hyin-c'ih-læ
造出來個東西都是耐心等待，血心想望神明個兒因顯出來。20
Zao-c'ih-læ-go tong-si z kwe-voh hyü-hwô feh-z dzing-nyün-go z we-leh keh-we s-teh gyi kwe-voh go
造出來個東西是歸服虛花。弗是情願個，是爲了箇位使得其歸服個
Cü-kwu wa-yiu ih-go siang-vông dzeng-tih ing-we zao-c'ih-læ-go tong-si yia we teh-djôh sih-fông t'eh-c'ih
主顧，還有一個想望存的。21 因爲造出來個東西也會得着釋放脫出
keh iao wæ-diao go næn-deo ky'i teh-djôh Jing-ming ng-nô-go yüong-wô keh sih-fông-go hao-c'ü Ah-lah
箇要壞掉個難頭，去得着神明兒因個榮華箇釋放個好處。22 阿拉
hyiao-teh væn-pah zao-c'ih-læ-go tong-si tu z dô-kô 'æ-sing-t'æn-ky'i dô-kô ky'üoh seng-ts'æn-go
曉得凡百造出來個東西^[1]都是大家噶聲嘆氣，大家喫生產個
kw'u-deo ih-dzih tao næn-kæn Feh tæh-tsih ka ziu-z ah-lah zi se-tsih teh-djôh Sing-Ling tso
苦頭，一直到難間。23 弗單只介，就是阿拉自，雖即得着聖靈做
zông-sing ko-ts go ah-lah zi yia sing-li 'æ-sing-t'æn-ky'i læ-tih teng-dæ ling-ts-go hao-c'ü ziu-z
嘗新果子個，阿拉自也心裏噶聲嘆氣，來的等待領子個好處，就是
ah-lah kyi-sing c'ü-joh-go z-ken Ing-we ah-lah z k'ao-djôh siang-vông teh-djôh kyiü ziah-z ngæn-kyin-go
阿拉肌身取贖個事幹。24 因爲阿拉是靠着想望得着救。若是眼見個

siang-vông feh sôn siang-vông nying sô k'en-kyin-go wa-yiu soh-go siang-vông ni Ah-lah ziah-z
想望，弗算想望。人所看見個，還有啥個想望呢？²⁵ 阿拉若是
siang-vông sô m-neh k'en-kyin-go ziu we næ-sing teng-dæ gyi
想望所無得看見個，就會耐心等待其。

[1] 'Ôh wô, væn-veh. 或話，萬物。（原註）

Ping-ts'ia Sing-Ling yia z pông-dzu ah-lah-go nyün-ziah kâ gyiu soh-si kâ dza gyiu-fah ah-lah
²⁶ 並且聖靈也是幫助阿拉個軟弱。該求啥西，該咋求法，阿拉
z feh hyiao-teh z Sing-Ling Zi we pô kông-feh-c'ih-go t'æn-sih t'i ah-lah gyiu Tsih-yiu dzô-ts'ah nying-go
是弗曉得。是聖靈自會把講弗出個嘆息替阿拉求。²⁷ 只有查察人個
sing keh-we Jing-ming Gyi z hyiao-teh Sing-Ling-go i-s ing-we Sing-Ling z tsiao Jing-ming-go ts-i t'i
心箇位神明，其是曉得聖靈個意思，因為聖靈是照神明個旨意替
sing-du læ-tih gyiu
聖徒來的求。

Ping-ts'ia ah-lah hyiao-teh væn-pah z-ken tu z kwe-long kô ih-c'ü peh æ-kying Jing-ming cü-kwu
²⁸ 並且阿拉曉得凡百事幹都是歸攏加益處撥愛敬神明主顧，
ziu-z tsiao Gyi ts-i sô dziao-læ-go Ing-we Gyi sô yü-sin hyiao-teh-go yia yü-sin ding-kwe peh
就是照其旨意所召來個。²⁹ 因為其所預先曉得個，也預先定規撥
gyi-lah hao teng Gyi Ng-ts-go ying-ziang ih-kiang siang-mao s-teh Gyi læ hyü-to hyüong-di li-hyang hao tso
其拉好等其兒子個形象一樣相貌，使得其來許多兄弟裏向好做
Tsiang-ts Gyi sô yü-sin ding-kwe-go yia dziao gyi læ sô dziao-læ-go yia sôn gyi tsing-dzih sô
長子。³⁰ 其所預先定規個，也召其來。所召來個，也算其正直。所
sôn tsing-dzih go yia s-peh gyi yüong-wô
算正直個，也賜撥其榮華。

Ka-ni kông-tao keh-sing z-ken ah-lah dza wô Yiu Jing-ming pao-yiu ah-lah jü we tso
³¹ 介呢，講到箇星事幹，阿拉咋話？有神明保佑阿拉，誰會做
ah-lah-go te-deo Jing-ming kyi-jün m-neh feh-sô-teh Gyi-zi-go Ng-ts z dæ ah-lah cong-nying
阿拉個對頭？³² 神明既然無得弗捨得其自個兒子，是代阿拉衆人
song-diao ky'i feh we pô væn-pah hao-c'ü lin Gyi dô-kô s-peh ah-lah Jing-ming sô t'iao-shün-go jü
送掉，豈弗會把凡百好處連其大家賜撥阿拉？³³ 神明所挑選個，誰
hao kao gyi zông Z Jing-ming sôn gyi tsing-dzih Jü hao ding gyi ze Kyi-toh yi-kying si-de
好告其狀？是神明算其正直。³⁴ 誰好定其罪？基督已經死了，
hwông-ts'ia weh-cün-læ-de Gyi z læ Jing-ming-go jing-siu-pin yi z t'i ah-lah læ-tih gyiu Jü we
況且活轉來了，其是來神明個順手邊，又是替阿拉來的求。³⁵ 誰會
s-teh ah-lah teng Kyi-toh-go æ-sih-sing kah-k'æ ma wa-z wæn-næn kw'eng-kw'u pih-æ
使得阿拉等基督個愛惜心隔開嗎？還是患難、困苦、逼害、
kyi-hwông c'ih-poh ngwe-hyin tao-ts'iang ma Ziang yiu sia-tih wô We-leh Ng
飢荒、出膊、危險、刀槍嗎？³⁶ （像有寫的，話：「爲了爾，
ah-lah djün-nyih be long-sah sôn ziang iao sah go yang ka Fæn-cün læ
阿拉全日被弄煞，算像要殺個羊介。」[S. 44. 22.]）³⁷ 反轉，來

keh-sing væn-pah z-ken cong-nyiang k'ao-djôh keh-we æ-sih ah-lah go Cü-kwu ah-lah long-do teh-sing
箇星凡百事幹中 央，靠着箇位愛惜阿拉個主顧，阿拉弄大得勝。³⁸
Ngô z k'ao-jih siang-sing feh-leng si weh feh-leng t'in-s kyüing-wông kwun-tsiang feh-leng yin-dzæ
我是靠實相信，弗論死、活，弗論天使、君 王、官 長，弗論現在
z-ken tsiang-læ z-ken 'ôh-tsia kao 'ôh-tsia ti 'ôh-tsia bih-yiang zao-c'ih-læ-go tong-si tu
事幹，將來事幹，³⁹ 或者高，或者低，或者別樣造出來個東西，都
feh neng-keo s-teh ah-lah teng Jing-ming-go æ-sih-sing kah-k'æ keh-go æ-sih-sing z dzæ-ü ah-lah Cü
弗能夠使得阿拉等神明個愛惜心隔開 。 箇個愛惜心是在於阿拉主
Kyi-toh Yiaë-su ka hyin-c'ih-læ-go
基督耶穌介顯出來個。

Lm. IX.

NGÔ dzæ-ü Kyi-toh kông tsing-wô feh kông-kô-wô ngô-go liang-sing dzæ-ü Sing-Ling yia z teng ngô
我在於基督講真話，弗講假話，我個良心在於聖靈也是等我
tso te-tsing ngô yiu do-do iu-meng sing-li z-k'eh næn-ko We-leh ngô hyüong-di tsiao nyüoh-sing
做對證，² 我有大大憂悶，心裏時刻難過。³ 爲了我兄弟，照肉身
k'en-læ z ngô ts'ing-dzoh-go ziu-z teng Kyi-toh djih-k'æ ngô yia dzing-nyün-go Gyi-lah z Yi-seh-lih
看來是我親族個，就是等基督絕開^[1]我也情願個。⁴ 其拉是以色列
nying ling-ts-go hao-c'ü teng kwông-ming-go yüong-wô keh-sing shih-lih-go iah teng sô s-lôh-go
人。領子個好處，等光明個榮華，箇星設立個約^[2]，等所賜落個
lih-fah voh-z Jing-ming go li-tsih teng keh-sing ing-hyü tu z gyi-lah-go keh-sing tsu-tsong z
律法，服侍神明個禮節，等箇星應許，都是其拉個。⁵ 箇星祖宗是
gyi-lah-go Kyi-toh tsiao nyüoh-sing k'en-læ yia z c'ih-ü gyi-lah go Gyi z væn-veh-ts-zông üong-yün kæ
其拉個，基督照肉身看來也是出於其拉個。其是萬物之上永遠該
tsæn-me go Jing-ming Üô-meng
讚美個神明。亞們。

[1] 'Ôh wô, be tsiu-mô-go, teng Kyi-toh djih-k'æ. 或話，被咒罵個，等基督絕
開。（原註）

[2] 'Ôh wô, yi-coh. 或話，遺囑。（原註）

Ngô bing feh-z wô Jing-ming-go shih-wô feh sön-su Ing-we c'ih-ü Yi-seh-lih cü-kwu vi-pih tu
⁶ 我並弗是話神明個說話弗算數。因爲出於以色列主顧未必都
z Yi-seh-lih nying yia vi-pih we-leh tso Üô-pah-lah-hen-go 'eo-dæ tu z-go ng-nô z
是以色列人。⁷ 也未必，爲了做亞伯拉罕個後代，都是個兒囡。是

wô Dzong Yi-sah ka læ-go hao sôn ng-go 'eo-dæ Keh ziu-z wô
 話，「從以撒介來個好算爾個後代。」[Ts. 21. 12.]⁸ 箇就是話，
 Feh-z keh-sing nyüoh-sing-go ng-nô tso Jing-ming-go ng-nô z ing-hyü-go ng-nô hao sôn 'eo-dæ
 弗是箇星肉身個兒因做神明個兒因。是應許個兒因好算後代。⁹
 Ing-we sô wô Tao keh-go z-'eo Ngô læ-gyi Sah-lah pih-ding yiu ng-ts
 因爲所話，「到箇個時候我來其，撒拉必定有兒子，」[Ts. 18. 1,
 keh-go shih-wô z-go ing-hyü Fi-dæn z-ka wa-yiu Li-pah-kyüô dzong ih-go nying ziu-z
 14.] 箇個說話是個應許。¹⁰ 非但是介。還有利百加從一個人，就是
 ah-lah tsu-tsong Yi-sah yiu sing-yüing gyi liang na-hwun feh-zing sang-c'ih hao-tæ wa feh-zing
 阿拉祖宗以撒，有身孕。¹¹ 其兩奶花弗曾生出，好歹還弗曾
 tso-c'ih-læ s-teh Jing-ming tsiao Gyi kæn-shün-go ts-i sô ding-kwe-go hao sôn-su feh-z c'ih-ü
 做出來，（使得神明照其揀選個旨意所定規個好算數。弗是出於
 nying-go 'ang-we z c'ih-ü dziao gyi læ Cü-kwu-go cü-i CÜ teng Li-pah-kyüô wô Do-go
 人個行爲，是出於召其來主顧個主意。）¹² 主等利百加話，「大個
 we voh-z siao-go Ziang yiu sia-tih wô Yüô-kôh z Ngô æ-sih-go
 會服侍小個。」[Ts. 25. 23.]¹³ 像有寫的，話，「雅各是我愛惜個，
 Yi-sao z Ngô u-su-go
 以掃是我惡憐個。」[Ml. 1.22, 3.]

Ka-ni ah-lah dza wô Jing-ming yiu feh kong-dao ma Bing m-neh Gyi teng Mo-si
¹⁴ 介呢，阿拉咋話？神明有弗公道嗎？並嘸得。¹⁵ 其等摩西
 z-ka wô Ngô iao æ-lin jü ziu æ-lin jü Ngô iao yüong dz-pe-sing tao jü ziu tao
 是介話，「我要哀憐誰，就哀憐誰；我要用慈悲心到誰，就到
 jü Ka k'en-ky'i-læ feh-z dzong zi-go cü-i yia feh-z dzong zi-go
 誰。」[C. 33. 19.]¹⁶ 介看起來，弗是從自個主意，也弗是從自個
 peng-gying z dzong Jing-ming-go æ-lin-sing hao teh-djôh Sing-shü teng Fah-lao yiu ka wô Ngô
 奔競，是從神明個哀憐心好得着。¹⁷ 聖書等法老有介話，「我
 sô-yi kyü ng zông z deh-we iao læ ng-go sing-zông hyin-c'ih Ngô neng-ken yi hao peh Ngô ming-deo læ
 所以舉爾上，是特爲要來爾個身上顯出我能幹，又好撥我名頭來
 pin-t'in-ô yang-k'æ-ky'i Ka k'en-ky'i-læ Jing-ming iao æ-lin jü ziu æ-lin
 遍天下揚開去。」[C. 9. 16.]¹⁸ 介看起來，神明要哀憐誰，就哀憐
 jü iao ngang jü-go sing-dziang ziu ngang jü-go sing-dziang
 誰；要硬誰個心腸，就硬誰個心腸。

Ng ziu we teng ngô wô Gyi dza-we wa hao tsah-be ah-lah Gyi-go ts-i jü hao
¹⁹ 爾就會等我話，「其咋會還好責備阿拉？其個旨意誰好
 tsu-leh-djü
 阻勒住？」

Ng-noh nying tao-ti sôn jü hao pæn-poh Jing-ming ma Tso-c'ih-go tong-si næn-dao hao teng
²⁰ 爾儂人到底算誰，好扳駁^[1]神明嗎？做出個東西難道好等
 tso-go cü-kwu wô Dza-we tso-leh ngô ka siang-mao Na-nyi ky'i feh-z siao-yiao s-vu
 做個主顧話，「咋會做勒我介相貌？」²¹ 爛泥豈弗是燒窯師父

tso-cü tso-dön li-hyang ze gyi ih-tyang tso-c'ih kwe-djong yüong-dziang go ky'i-ming ih-tyang tso-c'ih pe-zin
做主，做團裏向隨其一樣做出貴重用場個器皿，一樣做出卑賤
yüong-dziang go ky'i-ming 'O-hwông Jing-ming iao hyin-c'ih Gyi ô-wông peh nying hyiao-teh Gyi neng-ken
用場個器皿？²²何況神明要顯出其慚惶，撥人曉得其能幹。

ziah-z dziang-kyiu kw'un-shü keh-sing kâ ô-wông yi-kying p'e-bæn iao mih-diao go ky'i-ming
若是長久寬恕箇星該慚惶，已經配辦要滅掉個器皿，——^{23, 24}

wa-yiu keh-sing teh-djôh æ-lin go Jing-ming sô yü-be ziu yüong-wô go ky'i-ming ziu-z ah-lah be Gyi
還有箇星得着哀憐個，神明所預備受榮華個器皿，（就是阿拉被其
dziao-læ go cü-kwu fi-dæn Yiu-t'a nying yia z bih-koh-nying Jing-ming ziah-z læ ah-lah sing-zông iao
召來個主顧，非但猶太人，也是別國人，）神明若是來阿拉身上要
hyin-c'ih Gyi fu-tsoh-go yüong-wô yiu soh-go hao wô ni
顯出其富足個榮華，——有啥個好話呢？

[1] Pæn-poh; 'ôh wô, ing-cü. 扳駁，或話，應嘴。（原註）

25 Ziang Jing-ming læ 'O-si-go shü-li sô wô Feh-z Ngô-go pah-sing Ngô we eo gyi z
像神明來何西個書裏所話，「弗是我個百姓，我會謳其是
Ngô-go pah-sing feh-z Ngô sô æ-sih-go Ngô we eo gyi æ-sih-go
我個百姓；弗是我所愛惜個，我會謳其愛惜個。」 [‘O. 2. 23.] ²⁶

Wa-yiu dzong-zin teng gyi-lah wô Ng-lah feh-z Ngô-go pah-sing keh-t'ah di-fông tsiang-læ læ
「還有從前等其拉話，『爾拉弗是我個百姓』箇埠地方，將來來
keh-deo we ts'ing-hwu gyi-lah z weh-go Jing-ming-go ng-ts Yi-sæ-üô kông-tao
箇頭會稱呼其拉是活個神明個兒子。」 [‘O. 1. 10.] ²⁷ 以賽亞講到

Yi-seh-lih nying z eo-leh-hyang wô Yi-seh-lih-go ts-seng se-tsih ziang hæ-li-go sô-nyi ka to
以色列人，是謳勒響話，「以色列個子孫雖即像海裏個沙泥介多，
keh-pæn dzing-lôh-tong cü-kwu we teh-djôh kyiu Cü iao tso-dzing Gyi-go z-ken ping-ts'ia tsing-dzih-vu-s
箇班剩落東主顧會得着救。²⁸ 主要做成其個事幹^[1]，並且正直無私

liao-kyih gyi ing-we Cü læ Yi-seh-lih di-fông pih-ding liao-kyih Gyi-go z-ken
了結其。因爲主來以色列地方必定了結其個事幹。」 [Y. 1. 22, 23.] ²⁹

Yi ziang Yi-sæ-üô zông-veng sô wô Ziah feh-z t'in-ping-t'in-tsiang-go CÜ liu-lôh ih-go cong peh
又像以賽亞上文所話，「若弗是天兵天將個主留落一個種撥
ah-lah ah-lah feh-jün yi-kying tso-leh ziang Sô-to-mô pin-leh ziang Ngo-mo-lah ka-go
阿拉，阿拉弗然已經做了像所多瑪，變了像蛾摩拉介個。」 [Y. 1.

9.]

[1] 'Ôh wô, Iao kyüih-tön Gyi-go su-moh. 或話，要決斷其個數目。（原註）

30 Ka-ni ah-lah dza wô Keh-sing feh tse-gyiu kong-yi go bih-koh-nying yi-kying teh-djôh kong-yi
介呢，阿拉咋話？箇星弗追求公義個別國人已經得着公義，
ziu-z dzong siang-sing ka læ-go kong-yi dæn-z Yi-seh-lih nying læ-tih tse-gyiu kong-yi-go
就是從相信介來個公義。³¹ 但是以色列人，來的追求公義個

lih-fah z m̃-teh ken-djôh kong-yi-go lih-fah Dza-we ni Ing-we gyi-lah tse-gyiu kong-yi
 律法，是無得趕着公義個律法。³² 咋會呢？因為其拉追求公義，
 feh-z k'ao-djôh siang-sing z k'ao-djôh lih-fah-go 'ang-we Gyi-lah z djông-djôh keh-kw'e pæn-tih-go
 弗是靠着相信，是靠着律法個行爲。其拉是撞着箇塊捌跌個
 zah-deo ziang yiu sia-tih wô Ts'ia-k'en Ngô pô ih-kw'e pæn-tih-go zah-deo ih-go yiu
 石頭。³³ 像有寫的，話，「且看，我把一塊捌跌個石頭，一個有
 kwæn-ngæ go bun-zah fông læ Shing-sæn-zông væn-pah siang-sing Gyi go cü-kwu feh we wông-k'ong
 關礙個磐石，放來郇山上。凡百相信其個主顧弗會惶恐^[1]。」

[Y. 8. 14: 28. 16.]

[1] 'Ôh wô, tao-me. 或話，倒霉。（原註）

Lm. X.

HYÜONG-DI ngô sing-li-go nyün-deo ngô t'i Yi-seh-lih nying sô gyiu Jing-ming go tao-kao ziu-z
 兄 弟，我心裏個願頭，我替以色列人所求神明個禱告，就是
 iao gyi-lah teh-djôh kyiu Ngô tso gyi-lah te-tsing gyi-lah we-leh Jing-ming yiu ih-fæn nyih-sing tsih-z
 要其拉得着救。² 我做其拉對證，其拉爲了神明有一番熱心，只是
 li-lu feh ts'ing Gyi-lah feh hyiao-teh Jing-ming-go kong-yi zi siang lih-ding zi-go kong-yi ziu feh voh
 理路弗清。³ 其拉弗曉得神明個公義，自想立定自個公義，就弗服
 Jing-ming-go kong-yi Kyi-toh z lih-fah-go kwe-keng s-teh væn-pah siang-sing-go cü-kwu hao teh-djôh
 神明個公義。⁴ 基督是律法個歸根，使得凡百相信個主顧好得着
 kong-yi
 公義。

Mo-si shü-li kông-tao dzong lih-fah ka læ-go kong-yi z-ka wô I-leh keh-sing z-ken
⁵ 摩西書裏講到從律法介來個公義，是介話：「依勒箇星事幹
 tso-go cü-kwu dzæ-ü keh-sing z-ken we weh Dæn-z keh dzong siang-sing ka
 做個主顧，在於箇星事幹會活。」 [Lv. 18. 5.] ⁶ 但是箇從相信介
 læ-go kong-yi z-ka wô Hao-vong sing-li wô Jü we sing-zông t'in ziu-z iao pô
 來個公義是介話：「好留心裏話，『誰會升上天？』」（就是要
 Kyi-toh ta-lôh-læ 'ôh-tsia Jü we kông-lôh ing-s-li ziu-z iao pô Kyi-toh dzong
基督帶落來。）⁷ 或者，『誰會降落陰司裏？』（就是要把基督從
 si-nying cong-nyiang ta-zông-læ Z dza wô ni Keh-go dao-li teng ng gying-go læ ng-go
 死人中央帶上來。）⁸ 是咋話呢？『箇個道理等爾近個，來爾個
 k'eo-li læ ng-go sing-li ziu-z ah-lah sô djün keh siang-sing-go
 口裏，來爾個心裏。』 [Sm. 3. 12-14.] 就是阿拉所傳箇相信個

dao-li Ng ziah-z k'eo-li tsiao-jing Yia-su z Cü sing-li siang-sing Jing-ming peh Gyi dzong si-nying
道理。 9 爾若是口裏招認耶穌是主，心裏相信神明撥其從死人
cong-nyiang weh-cün-læ ziu hao teh-djôh kyiu Ing-we sing-li siang-sing hao teh-djôh kong-yi k'eo-li
中央活轉來，就好得着救。 10 因為心裏相信，好得着公義；口裏
tsiao-jing hao teh-djôh kyiu
招認，好得着救。

11 Sing-shü z-ka wô Væn-pah siang-sing Gyi cü-kwu feh we wóng-k'ong Yiu-t'a nying
聖書是介話，「凡百相信其主顧弗會惶恐。」 12 猶太人
Hyi-lah nying z m-kao feng-pih keh væn-koh-nying-go doh-ih-we Cü yiu fu-tsoh-go eng-we s-peh væn-pah
希臘人是嘸告分別。箇萬國人個獨一位主，有富足個恩惠賜撥凡百
gyiu Gyi go cü-kwu Ing-we væn-pah gyiu Cü-go ming-deo cü-kwu tu hao teh-djôh kyiu
求其個主顧。 13 因為「凡百求主個名頭主顧，都好得着救。」 [Ir. 2.
32.]

14 Gyi-lah wa m-neh siang-sing Cü dza neng-keo ky'i gyiu Gyi Wa m-neh t'ing-meng-ko dza neng-keo
其拉還嘸得相信主，咋能夠去求其？還嘸得聽聞過，咋能夠
siang-sing Gyi M-nying djün dao-li dza neng-keo t'ing-meng M-nying be ts'a-læ dza neng-keo djün
相信其？無人傳道理，咋能夠聽聞？ 15 無人被差來，咋能夠傳
dao-li Ziang yiu sia-tih wô Keh-sing djün 'o-bing-go foh-ing pao hao-hao sing-sih go cü-kwu
道理？像有寫的，話：「箇星傳和平個福音，報好好信息個主顧，
gyi-go kyiah dza me-leh-kying
其個腳咋美勒緊！」 [Y. 52. 7.]

16 Tsih-z m-neh long-tsong i-jing foh-ing Yi-sæ-üô z-ka wô Cü yiu jü siang-sing
只是嘸得攏總依順福音。以賽亞是介話，「主，有誰相信
ah-lah sô djün-go sing-sih
阿拉所傳個信息？」 [Y. 53. 1.]

17 Z-ka siang-sing z dzong sô djün-go sing-sih ka læ sô djün-go sing-sih z k'ao-djôh
是介，相信是從所傳個信息介來，所傳個信息是靠着
Jing-ming-go shih-wô ka læ
神明個說話介來。

18 Ngô wô Gyi-lah næn-dao m-neh t'ing-meng-ko Z t'ing-meng-ko-de hwông-ts'ia gyi-lah-go
我話，其拉難道嘸得聽聞過？是聽聞過了。況且「其拉個
sing-ing yi-kying 'ang-pin t'in-ô gyi-lah-go shih-wô yi-kying djün tao di-go zing-deo
聲音已經行遍天下，其拉個說話已經傳到地個盡頭。」 [8. 19. 4.] 19

Ngô wa-yiu wô Yi-seh-lih nying næn-dao feh hyiao-teh ma K'æ-kô Mo-si wô Ngô we pô ih-go
我還有話，以色列人難道弗曉得嗎？開家摩西話，「我會把一個
sön-feh-teh koh-veng kyih-dong ng-lah-go tu-gyi-sing yia we pô ih-go nyü-beng-go koh-veng kyih-ky'i ng-lah-go
算弗得國份激動爾拉個妒忌心，也會把一個愚笨個國份激起爾拉個
nu-sing
怒心。」 [Sm. 32. 21.] 20 以賽亞放大膽子，話：「箇星嘸得來尋我

cü-kwu Ngô yi-kying peh gyi-lah p'ong-djôh-de keh-sing m-neh læ tang-t'ing Ngô cü-kwu Ngô yi-kying peh
主顧，我已經撥其拉碰着了；箇星無得來打聽我主顧，我已經撥
gyi-lah ming-ming k'en-c'ih-de Kông-tao Yi-seh-lih nying gyi wô Ngô tsing-nyih
其拉明明看出了。」 [Y. 65. 1.] ²¹ 講到以色列人，其話：「我整日
sing-c'ih siu læ tsiao ih-go feh i-jing gyiang-bin-go pah-sing
伸出手來，照一個弗依順強辯個百姓。」 [Y. 65. 2.]

Lm. XI.

KA-NI ngô wô Jing-ming yiu ky'i-diao Gyi pah-sing feh
介呢，我話，神明有棄掉其百姓弗？

Bing m-neh Ziu-z ngô yia z Yi-seh-lih nying z Ūo-pah-lah-hen-go 'eo-dæ Bin-yüô-ming-go
並無得。就是我也是以色列人，是亞伯拉罕個後代，便雅憫個
ts-p'a Jing-ming z m̃-teh ky'i-diao Gyi sô yü-sin hyiao-teh-go pah-sing Ng-lah soh feh hyiao-teh Sing-shü
支派。² 神明是無得棄掉其所預先曉得個百姓。爾拉啥弗曉得聖書
læ Yi-li-üô keh-p'in dza wô Gyi dza-go pô Yi-seh-lih nying kao-su Jing-ming z-ka wô
來以利亞箇篇咋話？其咋個把以色列人告訴神明，是介話，³

Cü gyi-lah z sah-diao Ng-go sin-cü-nying hwe-diao Ng-go tsi-dæn tsih dzing-leh ngô ih-go nying
「主，其拉是殺掉爾個先知人，毀掉爾個祭壇，只剩勒我一個人，
wa iao meo-'æ ngô-go sing-ming Dæn-z Jing-ming-go meh-z dza we-teh gyi z
還要謀害我個性命。」 [1W. 19. 10.] ⁴ 但是神明個默示咋回答其？是
wô Ngô wa yiu ts'ih-ts'in nying liu-lôh-tong z m̃-teh kyiah-k'o-deo gyü-lôh pa Pô-lih bu-sah ko
話，「我還有七千人留落東，是無得腳軀頭跪落拜巴力菩薩過。」

[1W. 19. 18.] ⁵ 是介，現在也有一班剩落東個人，是照恩惠所
t'iao-shün-go Ziah-z k'ao-djôh eng-we ziu feh-z c'ih-ü 'ang-we feh-jün eng-we sön-feh-teh
挑選個。⁶ 若是靠着恩惠，就弗是出於行爲。弗然恩惠算弗得
eng-we Ziah-z c'ih-ü 'ang-we ziu feh-z eng-we feh-jün 'ang-we sön-feh-teh 'ang-we
恩惠。若是出於行爲，就弗是恩惠。弗然行爲算弗得行爲。

Ka-ni wa z dza-go Yi-seh-lih nying sô tse-gyiu-go z m̃-teh teh-djôh tsih-yiu
⁷ 介呢，還是咋個？以色列人所追求個，是無得得着。只有
t'iao-shün-go nying yiu-leh teh-djôh yü-to tu long-leh ngang sing-dziang ziang yiu sia-tih wô
挑選個人有了得着，餘多都弄勒硬心腸^[1]。⁸ 像有寫的，話：

Jing-ming peh gyi-lah sing mong-tong ngæn-tsing ve k'en ng-to ve t'ing ih-dzih tao næn-kæn
「神明撥其拉心懵懂，眼睛瞞看，耳朵瞞聽，一直到難間。」⁹
Wa-yiu Da-bih wô Gyi-lah coh-teng hao peh gyi pin tso pæn-mô-sôh teng yia-siu-go gyiang teng yiu
還有大關話：「其拉桌凳好撥其變做捋馬索，等野獸個涼，等有

kwæn-ngæ iao wæn-pao go tong-si Gyi-lah ngæn-tsing long-leh gyi heh-en s-teh gyi feh we k'en
關礙要還報個東西。¹⁰ 其拉眼睛，弄勒其黑暗，使得其弗會看；
wa-yiu gyi-lah pe-tsih Ng yüong z-djông ah-leh gyi dzih-feh-ky'i
還有其拉背脊，爾用時常壓勒其直弗起。」

[1] *Yiu-teh faen*, heh-ngæn. 有得翻，瞎眼。（原註）

Ngô ziu wô Gyi-lah pæn-tih yiu ts-ü tih-tao ma
¹¹ 我就話，其拉捩跌有至於跌倒嗎？

Bing m-neh tsih-z we-leh gyi-lah-go ts'oh-ngwu kyi-sing z ling-djôh bih-koh-nying keh-hyang hao
並無得。只是爲了其拉個錯誤救星是臨着別國人，箇向好
læ kyih-ky'i gyi-lah-go tu-gyi-sing Gyi-lah-go ts'oh-ngwu ziah s-teh t'in-ô fu-tsoh gyi-lah-go
來「激起其拉個妒忌心。」¹² 其拉個錯誤若使得天下富足，其拉個
ky'üih-ky'in s-teh bih-koh-nying fu-tsoh 'o-hwông gyi-lah-go mun-tsoh ma Ngô z teng ng-lah
缺欠^[1]使得別國人富足，何況其拉個滿足嗎！¹³ 我是等爾拉
bih-koh-nying kông-go ngô kyi-jün z bih-koh-nying-go s-du ziu k'en-djong zi-go tsih-veng vi-min
別國人講個。我既然是別國人個使徒，就看重自個職份，¹⁴ 未免
neng-keo kyih-ky'i ngô ts'ing kweh-joh nying-go tu-gyi-sing nen-cong hao kyi gyi kyi-go Gyi-lah be
能夠「激起我親骨肉人個妒忌心」，內中好救其幾個。¹⁵ 其拉被
ky'i-diao jông-ts'ia we peh t'in-ô 'o-long 'eo-deo tsæ siu-liu ky'i feh we ziang si-ts-cong-go weh-ming
棄掉，尚且會撥天下和攏。後頭再收留，豈弗會像死之中個活命
ma Hyin-sing-go mah-feng kyi-jün z tseng-ky'i 'o-dôn yia z tseng-ky'i-liao-go jü-go keng-deo kyi-jün
嗎！¹⁶ 獻新個麥粉既然是尊起，和團也是尊起了個；樹個根頭既然
tseng-ky'i ô-ts yia z tseng-ky'i-liao-go Keh-sing ô-ts ziah yiu kyi-keng dön-lôh-de peh ng
尊起，極枝也是尊起了個。¹⁷ 箇星極枝若有幾根斷落了，撥爾，
z-go yia ken-læn jü læ gyi-lah cong-nyiang tsih-zông dô-kô teh-djôh ken-læn jü-go keng-deo teng gyi
是個野橄欖樹，來其拉中央接上，大家得着橄欖樹個根頭等其
tsiang-shü m-nao zi kw'ô-k'eo k'en-ky'ing keh-sing ô-ts Ng ziah-z iao kw'ô-k'eo kæ ts'eng
漿水，¹⁸ 無得好自誇口看輕箇星極枝。爾若是要誇口，該忖，
feh-z keng-deo k'ao-djôh ng z ng k'ao-djôh keng-deo
弗是根頭靠着爾，是爾靠着根頭。

[1] 'Ôh wô, gyüong-lôh-ky'i. 或話，窮落去。（原註）

Ng we ka wô Keh-sing ô-ts z deh-i peh gyi dön-lôh hao peh ngô tsih-zông
¹⁹ 爾會介話，「箇星極枝是特意撥其斷落，好撥我接上。」²⁰

Nyün-z gyi-lah dön-lôh z we-leh feh siang-sing ng lih-leh-djü z we-leh siang-sing M-nao
原是。其拉斷落是爲了弗相信，爾立勒住，是爲了相信。無得好
sing-kao-ky'i-ngao fæn-cün kæ p'ô-gyü ing-we Jing-ming kyi-jün feh kw'un-shü sang-dzing-go ô-ts
心高氣傲，反轉該怕懼。²¹ 因爲神明既然弗寬恕生成個極枝，
iao-bông yia ve kw'un-shü ng
要防也膾寬恕爾。

22 介呢，且看神明個慈愛等嚴厲。關着箇星跌落個，是個
 嚴厲；關着爾，是個慈愛。只是要爾長通感念其個慈愛，弗然
 爾自也要斫掉。23 其拉呢，若弗是終於弗相信，將來又會接上。
 因為神明是能夠撥其再接上。24 爾本底子是野橄欖樹個極枝，後頭
 斫落仔，弗照爾個底子接勒好橄欖樹個上頭，何況箇星本底子是好
 橄欖樹個極枝，弗愈加會接勒其自個橄欖樹上嗎！

25 兄弟，我弗要爾拉弗明白箇個奧妙事幹，省勒自算自
 聰明。就是話，以色列人幾分有硬心腸^[1]遭着，等到別國人
 滿足個數目走進來。26 是介，攏總以色列人也會得着救。像有
 寫的，話：「救個主顧會從郇山介來，其會撥雅各個後代棄掉弗
 虔心事幹。27 並且我除掉其拉罪時候，會等其拉立介一個約。」[Y.
 59. 2, 21: 27. 9.] 28 就福音看來，爲了爾拉個緣故其拉是被怨恨。就
 挑選看來，爲了祖宗個緣故其拉是被寵愛。29 因為神明施恩賜撥
 誰，召誰來，再膾反悔。30 正像爾拉前頭弗依順神明^[2]，難間
 爲了其拉弗依順，爾拉是得着哀憐。31 是介，其拉難間也是弗
 依順，使得其爲了爾拉所得着個哀憐也好得着哀憐。32 神明特爲
 攏總攔進^[3]來弗依順裏向，好哀憐攏總。

[1] *Yiu-teh fæn*, ngæn-tsing hah-de. 有得翻，眼睛瞎了。（原註）

[2] *Keh liang-tsih*, feh i-jing, sæn-go-z, *yi-teh fæn*, feh siang-sing. 箇兩節，

「弗依順」有得翻，「弗相信」。（原註）

[3] 'Ôh wô, pô gyi long-tsong dô-kô lah-tsing. 或話，把其攏總大家攔進。（原

註）

33 ^{Jing-ming-go fu-tsoh teng ts'ong-ming teng cū-sih ao-miao vu-gyüong Gyi-go p'un-tôn tse-kyiu} 神明個富足，等聰明，等知識，奧妙無窮！其個判斷追究

^{feh tao-ti Gyi-go lu-dao ts'eh-dôh-feh-tao-go Jü neng-keo hyiao-teh Cü-go sing-siang Gyi yiu teng} 弗到底，其個路道測度弗到個！³⁴ 「誰能夠曉得主個心想？其有等

^{jü siang-liang-ko ma Jü yiu soh-si sin peh Cü iao Cü pao-wæn gyi} 誰商量過嗎？」 [Y. 40. 13.] ³⁵ 「誰有啥西先撥主，要主報還其？」

[Ip. 41. 11.] ³⁶ ^{Ing-we væn-veh tu z peng-ü Gyi k'ao-djôh Gyi kwe-ü Gyi Dæn-nyün yüong-wô} 因為萬物都是本於其，靠着其，歸於其。但願榮華

^{üong-yün kwe peh Gyi Üô-meng} 永遠歸撥其。亞們。

Lm. XII.

^{KA-NI hyüong-di we-leh Jing-ming ih-ts'ih-go dz-pe ngô ky'ün ng-lah yüong hyin-zông zi-go kyi-sing hao} 介呢兄弟，爲了神明一切個慈悲我勸爾拉用獻上自個肌身好

^{tso ih-go ling-weh tseng-ky'i Jing-ming só hwun-hyi-go tsi-veh ziu-z ng-lah pô ling-sing voh-z Jing-ming} 做一個靈活，尊起，神明所歡喜個祭物。就是爾拉把靈性服侍神明

^{go fông-fah Ng-lah m-nao tsiao yin-dzæ z-shü-go yang-shih z iao pin-leh kôh-yang-siang-mao} 個方法。² 爾拉無得好照現在時世個樣式。是要變了各樣相貌，

^{ling-sing wun-ko s-teh ng-lah hao bin-c'ih Jing-ming-go ts-i ziu-z keh hao-go Jing-ming só} 靈性換過，使得爾拉好辨出神明個旨意，就是箇好個，神明所

^{hwun-hyi-go djün-be-go z-ken} 歡喜個，全備個事幹。

^{Ngô k'ao-djôh só s-peh ngô go eng-we wô hyiang ng-lah kôh-nying dao M-nao ko-ü meng-veng} ³ 我靠着所賜撥我個恩惠話向爾拉各人道，無得好過於門份

^{zi-tseng-zi-do tông-kæ dzeng 'eh-li-go sing-siang kôh-nying tsiao Jing-ming só feng peh gyi to-siao siang-sing-go} 自尊自大，當該存合理個心想，各人照神明所分撥其多少相信個

^{sing Tsing-ziang ah-lah ih-go sing-zông yiu hyü-to ts-t'i keh-sing ts-t'i tu m-teh tso-ziang} 心。⁴ 正像阿拉一個身上有許多肢體，箇星肢體都無得做樣

^{yüong-dziang z-ka ah-lah hyü-to nying dzæ-ü Kyi-toh yia z ih-go kyi-sing ping-ts'ia dô-kô} 用場。⁵ 是介，阿拉許多人在於基督也是一個肌身，並且大家

^{ngwu-siang tso pah-t'i} 互相做百體。

⁶ Ka-ni tsiao sô s-peh ah-lah go eng-we kyi-jün kôh-nying yiu gyi kôh-ying eng-s 'ôh-tsia
 介呢，照所賜撥阿拉個恩惠，既然各人有其各樣恩賜；或者
 yiu sin-cü-go eng-s kâ tsiao siang-sing-go feng-ts'eng ka tso sin-cü-nying 'ôh-tsia yiu bæn-z-go
 有先知個恩賜，該照相信個分寸介做先知人；⁷ 或者有辦事個
 eng-s kâ bæn-z 'ôh-tsia z kông dao-li go kâ kông dao-li 'ôh-tsia ky'ün-hwô-go kâ
 恩賜，該辦事；或者是講道理個，該講道理；⁸ 或者勸化個，該
 ky'ün-hwô feng peh nying-kô go iao tsing-sing tsiao-kwun z-ken go iao gying-lih tso hao-z
 勸化。分撥人家個，要真心^[1]；照管事幹個，要勤力；做好事
 go iao hwun-hyi-siang
 個，要歡喜相。

[1] 'Ôh wô, kw'un-'ong-da-liang: k'en 2K. 8. 2. 或話，寬宏大量。看 2K. 8. 2.

(原註)

⁹ Jing-æ m-nao kô-go Iao k'eh-ts'eng wâ z-ken ts'ing-gying hao z-ken Kông-tao ts'ing-æ
 仁愛無得好假個。要刻忖壞事幹，親近好事幹。¹⁰ Kông-tao ts'ing-æ
 hyüong-di iao ts'ih-sing dô-kô siang-æ kông-tao tseng-kying iao ng t'e-tseng ngô ngô t'e-tseng ng
 兄弟，要切心大家相愛。講到尊敬，要爾推尊我，我推尊爾。¹¹
 iao gying-lih m-nao yia-dæ iao dzeng ih-fæn nyih-sing iao z-djông voh-z Cü Dzeng siang-vông
 要勤力，無得好懈怠；要存一番熱心；要時常服侍主。¹² 存想望
 iao kao-hying ziu wæn-næn iao jing-næ tso tao-kao iao dzeng dziang-yün-ts sing Iao kong-ing sing-du-go
 要高興；受患難要忍耐；做禱告要存長遠之心。¹³ 要供應聖徒個
 yüong-dziang tsih-dæ nying-k'ah iao ing-gying
 用場；接待人客，要殷勤。

¹⁴ Keh-sing pih-næn ng-lah go cü-kwu iao coh-foh gyi iao coh-foh m-nao tsiu-mô
 箇星逼難爾拉個主顧，要祝福其。要祝福，無得好咒罵。¹⁵
 Iao teng hwun-hyi-go cü-kwu dô-kô hwun-hyi teng pe-shông-go cü-kwu dô-kô pe-shông Ng-lah dô-kô
 要等歡喜個主顧大家歡喜，等悲傷個主顧大家悲傷。¹⁶ 爾拉大家
 ts'eo-de iao dong-sing-'eh-i M-nao dzeng kyiao-ngao-go sing z iao teng ti-vi-go nying
 湊隊要同心合意。無得好存驕傲個心，是要等低微個人
 dong-'ang-dong-zo M-nao zi sôn zi ts'ong-ming
 同行同坐^[1]。無得好自算自聰明。

[1] 'Ôh wô, cün-kwun ti-vi-go z-ken. 或話，專管低微個事幹。(原註)

¹⁷ Ih-ngæn m-nao yi ôh pao ôh Iao liu-sing ky'i tso cong-nying sô sôn t'i-min z-ken
 一眼無得好以惡報惡。要留心去做衆人所算體面事幹。¹⁸
 Ziah tso-leh-læ dzing zi-go lih-liang iao 'o-moh cong-nying Ts'ing-æ-go hyüong-di m-nao zi
 若做勒來，儘自個力量，要和睦衆人。¹⁹ 親愛個兄弟，無得好自
 sing zi-go ün iao t'e-nyiang ô-wông ing-we yiu sia-tih Cü z-ka wô Sing-ün dzæ Ngô
 申自個冤，要推讓慚惶。因爲有寫的，「主是介話，『伸冤在我，

Ngô we wæn-pao Keh-lah ng-go ün-kô ziah du-kyi hao peh gyi
我會還報。』」 [Sm. 32. 35.] ²⁰ 箇拉 「爾個冤家若肚飢，好撥其
ky'üoh k'eo-k'eh hao peh gyi hah z-ka tso-fah k'o-pi do-leh t'æn-ho te-zóng gyi-go deo-teng
喫；口渴，好撥其喝。是介做法，可比馱勒炭火堆上其個頭頂。」
[Ty. 25. 21, 22.] ²¹ M-nao be ôh z-ken tang-shü iao pô hao z-ken ky'i tang-ying gyi ôh
[Ty. 25. 21, 22.] ²¹ 嚙得好被惡事幹打輸，要把好事幹去打贏其惡
z-ken
事幹。

Lm. XIII.

Keh-sing dzæ-zóng yiu gyün-ping cü-kwu væn-pah nying tu kæ voh-gyi Ing-we m-yiu ih-ying gyün-ping
箇星在上有權柄主顧，凡百人都該服其。因為嚙有一樣權柄
feh-z dzong Jing-ming ka læ z yiu gyün-ping go tu z Jing-ming sô shih-lih-go Sô-yi gyü-djih
弗是從神明介來。是有權柄個，都是神明所設立個。² 所以拒絕
keh-go gyün-ping cü-kwu z ti-dih Jing-ming sô shih-lih-go kwe-kyü keh-sing ti-dih-go cü-kwu pih-ding ziu
箇個權柄主顧是抵敵神明所設立個規矩，箇星抵敵個主顧必定受
ying-vah Keh-sing kwun-fu hao 'ang-we hao-vong p'ô gyi wá 'ang-we kæ p'ô gyi Ng iao feh p'ô
刑罰。³ 箇星官府，好行為好留怕其，壞行為該怕其。爾要弗怕
keh-go gyün-ping ma tsih iao 'ang jün ng ziu we teh-djôh gyi ts'ing-tsaen ing-we gyi z Jing-ming-go
箇個權柄嗎？只要行善，爾就會得着其稱讚。⁴ 因為其是神明個
ts'a-yüoh iao peh ng teh-djôh hao-c'ü Ng ziah-z tsôh ôh kæ p'ô gyi ing-we gyi feh-z k'ong-deo
差役，要撥爾得着好處。爾若是作惡，該怕其。因為其弗是空頭
tsih-công seng-sah-ts-gyün gyi z Jing-ming-go ts'a-yüoh hao sing-ün ying-vah tsôh ôh go cü-kwu Sô-yi
執掌生殺之權，其是神明個差役，好伸冤刑罰作惡個主顧。⁵ 所以
pih iao voh gyi feh tæh-tsih we-leh p'ô gyi ô-wóng ziu-z liang-sing-zóng yia kæ z-ka We-leh
必要服其，弗單只爲了怕其慚惶，就是良心上也該是介。⁶ 爲了
ka ng-lah yia kæ deo zin-liang ing-we gyi-lah z tso Jing-ming-go bæn-z-nying cün-kwun keh-go
介，爾拉也該投錢糧。因為其拉是做神明個辦事人，專管箇個
z-ken
事幹。

Væn-pah nying ing-teh-go meng-veng ng-lah kæ kwe peh gyi ing-teh zin-liang kwe gyi zin-liang
⁷ 凡百人應得個門份爾拉該歸撥其。應得錢糧，歸其錢糧；
ing-teh se-din kwe gyi se-din ing-teh p'ô-gyü p'ô-gyü gyi ing-teh kying-djong kying-djong gyi
應得稅鈿，歸其稅鈿；應得怕懼，怕懼其；應得敬重，敬重其。

8 Ih-ngæn m-nao ky'in nying-kô tsa tsih-yiu dô-kô siang-æ-go tsa feh-teh-feh ky'in ing-we
一眼𩚑得好欠人家債，只有大家相愛個債弗得弗欠。因為
æ-sih bih-nying cü-kwu z tso-dzing lih-fah Lih-fah-li sô wô Feh-k'o kæn-ying Feh-k'o sah
愛惜別人主顧是做成律法。9 律法裏所話，「弗可姦淫，弗可殺
nying Feh-k'o t'eo-dao Feh-k'o hwông-kao nying-kô Feh-k'o sang t'en-sing 'ôh-tsia
人，弗可偷盜，弗可謊告人家，弗可生貪心」[C. 2. 13-17.] 或者
wa-yiu soh-go bih-diao lih-fah tu z dzæ-ü keh-kyü shih-wô pao-kwah-tsing dzæ-nen ziu-z Kæ
還有啥個別條律法，都是在於箇句說話包括進在內，就是，「該
æ-sih ling-sô-kô ziang zi ih-ying-go Jing-æ tsæ-ve 'æ ling-sô-kô sô-yi
愛惜鄰舍家像自一樣個。」[Lv. 19. 18.] 10 仁愛再膾害鄰舍家；所以
jing-æ z tso-dzing lih-fah
仁愛是做成律法。

11 Kæ z-ka tso-nying ing-we hyiao-teh yin-dzæ z ah-lah tông-kæ su-sing-cün-læ z-'eo
該是介做人，因為曉得現在是阿拉當該甦醒轉來時候。
ah-lah-go kyi-sing næn-kæn pi ky'i-ts'u siang-sing-go z-'eo wa gying-de Yia-tao yi-kying kw'a ko-de t'in
阿拉個救星難間比起初相信個時候還近了。12 夜到已經快過了，天
kw'a liang-de ah-lah ziu kæ t'eh-diao heh-en-go 'ang-we c'ün-zông kwông-ming-go kw'e-kah Kæ ziang
快亮了。阿拉就該脫掉黑暗個行為，穿上光明個盔甲。13 該，像
læ nyih-li jing-kwe-dao-kyü ka tso-nying m-nao vông-ky'üoh-vông-yüong tsiu-tse-wu-du
來日裏，循規蹈矩介做人^[1]；𩚑得好妄喫妄用，酒醉糊塗，
m-nao ying-lôn wäng-li m-nao tsang-teo tu-gyi keh-sing Z iao c'ün-zông Cü Yia-su
𩚑得好淫亂，橫禮，𩚑得好爭鬥，妒忌，箇星。14 是要穿上主耶穌
Kyî-toh feh-k'o liu-sing nyüoh-sing ky'i i-jing gyi-go s-yüöh
基督，弗可留心肉身，去依順其個私慾。

[1] 'Ôh wô, tso-nying tön-tsing. 或話，做人端正。（原註）

Lm. XIV.

SIANG-SING-GO sing no-ziah cü-kwu yüong siu-liu gyi tsih-z m-nao teng gyi bin-pih sing-li-go
相信個心懦弱主顧，用收留其，只是𩚑得好等其辯別心裏個
nyi-leng
議論。

2 Yiu-teh-go siang-singyang-ying tong-si tu hao ky'üoh ziah-z no-ziah cü-kwu gyi tsih we ky'üoh
有得個相信樣樣東西都好喫，若是懦弱主顧，其只會喫
ts'æ Ky'üoh-go cü-kwu m-nao k'en-ky'ing feh ky'üoh-go cü-kwu feh ky'üoh-go cü-kwu yia m-nao
菜。3 喫個主顧𩚑得好看輕弗喫個主顧，弗喫個主顧也𩚑得好

p'i-bing ky'üoh-go cü-kwu ing-we Jing-ming yi-kying siu-liu gyi Ng z jü hao p'i-bing bih-nying-go
批評喫個主顧 。 因為神明已經收留其 。 4 爾是誰好批評別人個
yüong-nying ma Gyi 'òh-tsia lih-leh-djü 'òh-tsia tih-tao tu dzæ-ü gyi-zi-go cü-nying-kô Gyi yia
傭人嗎？其或者立勒住或者跌倒，都在於其自個主人家。其也
pih-ding lih-leh-djü ing-we Jing-ming neng-keo peh gyi lih-leh-djü
必定立勒住，因為神明能夠撥其立勒住。

5 Yiu-teh-go k'en-djong ih-go nyih-ts ko-jü bih-go nyih-ts yiu-teh-go k'en-djong long-tsong
有得個看重一個日子過如別個日子，有得個看重攏總
nyih-ts Kôh-nying iao zi-go sing-li ding-kwe Kwu-djôh nyih-ts cü-kwu z we-leh Cü kwu-djôh-go feh
日子。各人要自個心裏定規。6 顧着日子主顧是爲了主顧着個，弗
kwu-djôh nyih-ts cü-kwu yia z we-leh Cü feh kwu-djôh-go Ky'üoh-go cü-kwu z we-leh Cü ky'üoh-go ing-we
顧着日子主顧也是爲了主弗顧着個。喫個主顧是爲了主喫個，因為
z zia-zia Jing-ming feh ky'üoh-go cü-kwu z we-leh Cü feh ky'üoh-go yia z zia-zia Jing-ming Ing-we
是謝謝神明；弗喫個主顧是爲了主弗喫個，也是謝謝神明。7 因為
ah-lah cong-nying m̄-teh ih-go we-leh zi weh yia m̄-teh ih-go we-leh zi si Ziah-z weh z
阿拉衆人嘸得一個爲了自活，也嘸得一個爲了自死。8 若是活，是
we-leh Cü weh-go si yia z we-leh Cü si-go ka-ni feh-leng weh feh-leng si ah-lah
爲了主活個；死，也是爲了主死個。介呢，弗論活，弗論死，阿拉
z Cü-go nying We-leh ka Kyi-toh yi si yi tsæ bô-ky'i yi tso weh-nying s-teh Gyi hao tso
是主個人。9 爲了介基督又死，又再爬起，又做活人，使得其好做
si-nying lin weh-nying-go Cü
死人連活人個主。

10 Ng dza-we læ-tih p'i-bing ng-go hyüong-di Wa-yiu ng-noh dza-we ky'ing-k'en ng-go hyüong-di
爾咋會來的批評爾個兄弟？還有爾儂咋會輕看爾個兄弟？
Tsiang-læ ah-lah long-tsong tu iao lih læ Kyi-toh-go fah-dông-zin Sing-shü-li yiu sia-tih Cü z-ka
將來阿拉攏總都要立來基督個法堂前。11 聖書裏有寫的，「主是介
wô Ngô ts-tin Zi vah-tsiu væn-pah kyiah-k'o-deo pih-ding gyü-lôh læ Ngô-go min-zin væn-pah zih-deo
話，『我指點自罰咒，凡百腳軀頭必定跪落來我個面前，凡百舌頭
pih-ding tsæn-me Jing-ming Ka k'en-ky'i-læ ah-lah kôh-nying tu iao tao
必定讚美神明。』」 [Y. 45. 23.] 12 介看起來，阿拉各人都要到
Jing-ming-go min-zin ky'i sôn zi-go tsiang
神明個面前去算自個賬。

13 Keh-lah yi-'eo m-nao ng p'i-bing ngô ngô p'i-bing ng ng-lah neng-s ding-kwe keh
箇拉以後嘸得好爾批評我，我批評爾。爾拉能使定規箇
ih-ying ziu-z m-nao pô pæn-tih-go tong-si 'òh-tsia yiu kwæn-ngæ go tong-si fông læ hyüong-di
一樣，就是嘸得好把班跌個東西，或者有關礙個東西，放來兄弟
min-zin Ngô dzæ-ü Cü Yia-su hyiao-teh yia z k'ao-jih m-yiu ih-ying tong-si gyi-zi z feh
面前。14 我在於主耶穌曉得，也是靠實，嘸有一樣東西其自是弗
kyih-zing tsih-yiu sôn keh-ying z feh kyih-zing cü-kwu dzæ gyi ming-'ô z feh kyih-zing Ng-go
潔淨^[1]；只有算箇樣是弗潔淨^[1]主顧，在其名下是弗潔淨。15 爾個

hyüong-di ziah we-leh ng-go ky'üoh-zih täen sing-z ng ziu feh tsiao jing-æ ka tso-nying Kyi-toh z dæ
兄弟若爲了爾個喫食擔心事，爾就弗照仁愛介做人^[2]。基督是代
gyi si-go ng m-nao pô ng-go ky'üoh-zih s-teh gyi mih-vông
其死個，爾無得好把爾個喫食使得其滅亡。

[1] Feh kyih-zing; 'ôh wô, ze-djông-go. 弗潔淨。或話，隨常個。（原註）

[2] 'Ôh wô, tso-nying m-jing-sing. 或話，做人無仁心。（原註）

Ng-lah-go hao-c'ü m-nao peh nying-kô pông-hwe Jing-ming-go koh feh dzæ-ü ky'üoh-ky'üoh
16 爾拉個好處無得好撥人家謗毀。 17 神明個國弗在於喫喫
hah-hah z dzæ-ü kong-yi 'o-moh teng Sing-Ling-go kw'a-lôh Læ keh-sing z-ken voh-z Kyi-toh
喝喝；是在於公義，和睦，等聖靈個快樂。 18 來箇星事幹服侍基督
cü-kwu gyi z Jing-ming sô hwun-hyi yia z nying sô ts'ing-tsaen-go
主顧，其是神明所歡喜，也是人所稱讚個。

Keh-lah keh-sing kwæn-ü 'o-moh teng dô-kô dzing-dziu teh-ky'i go z-ken ah-lah kæ tông-sing tso
19 箇拉箇星關於和睦等大家成就德氣個事幹，阿拉該當心做。

M-nao we-leh ky'üoh-zih hwe-diao Jing-ming-go sang-weh Yiang-jiang tong-si tu z kyih-zing tsih-z
20 無得好爲了喫食毀掉神明個生活。樣樣東西都是潔淨；只是
ky'üoh-go cü-kwu ziah ta-li bih-nying pæn-tih dzæ gyi-go ming-ô z wä-go Ziah-z ky'üoh hweng
喫個主顧，若帶累別人捩跌，在其個名下是壞個。 21 若是喫葷，
hah tsiu 'ôh-tsia ze-bin soh-go z-ken iao 'æ-li hyüong-di pæn-tih ü gyi yiu ngæ 'ôh-tsia long-leh
喝酒，或者隨便啥個事幹，要害累兄弟捩跌，於其有礙，或者弄勒
gyi sing no-ziah wa-z feh ky'i tso hao Ng yiu siang-sing-go sing feh Læ Jing-ming-go min-zin zi hao
其心懦弱，還是弗去做好。 22 爾有相信個心弗？來神明個面前自好
dzeng-tih Ih-go nying zi sôn tsôh-hying tso go z-ken tsih iao feh sông zi-go liang-sing ziu yiu
存的。一個人自算作興做個事幹，只要弗傷自個良心，就有
foh-ky'i Tsih-yiu sing-li kyin-nyi cü-kwu ziah-z ky'i ky'üoh z yi-kying ding-ze ing-we feh-z
福氣。 23 只有心裏見疑主顧，若是去喫，是已經定罪；因爲弗是
c'ih-ü siang-sing væn-pah feh c'ih-ü siang-sing go z-ken tu z ze
出於相信。凡百弗出於相信個事幹都是罪。

Lm. XV.

Ah-lah kông-gyang cū-kwu ing-kæ tən-tông keh-sing feh kông-gyang cū-kwu-go no-ziah m-nao tən peh
阿拉剛強主顧應該擔當箇星弗剛強主顧個懦弱，嘸得好單撥

zi hwun-hyi Ah-lah kôh-nying kæ 'ang jün peh ling-sô-kô hwun-hyi hao dzing-dziu gyi-go teh-ky'i
自歡喜。² 阿拉各人該行善，撥鄰舍家歡喜，好成就其個德氣。³

Ing-we Kyi-toh yia m̃-teh peh Zi hwun-hyi fæn-cün z ing-nyien Sing-shü-li sô wô Keh-sing zôh-mô Ng
因為基督也嘸得撥自歡喜，反轉是應驗聖書裏所話，「箇星警罵爾

go cū-kwu gyi-lah-go zôh-mô shih-wô z ling-djôh Ngô Z yü-sin sia-tih-go
個主顧，其拉個警罵說話是臨着我。」 [S. 69. 9.] ⁴ 是預先寫的個

shih-wô tu z we-leh hyüing-hwe ah-lah sia-tih s-teh ah-lah teh-djôh dzong Sing-shü ka læ-go jing-næ
說話都是爲了訓誨阿拉寫的。使得阿拉，得着從聖書介來個忍耐

teng en-wê neng-keo dzeng siang-vông-go sing
等安慰，能夠存想望個心。

Dæn-nyün keh-we s jing-næ teng en-wê go Jing-ming peh ng-lah tsiao Kyi-toh Yia-su-go pông-ying
⁵ 但願箇位賜忍耐等安慰個神明撥爾拉照基督耶穌個榜樣^[1]

hao dô-kô dzeng tso-ying sing-siang s-teh ng-lah ih-sing-ih-i 'eh-k'eo-zi-dong hao tsæn-me Jing-ming ah-lah
好大家存做樣心想，⁶ 使得爾拉一心一意合口齊動好讚美神明阿拉

Cü Yia-su Kyi-toh-go Ah-tia
主耶穌基督個阿爹。

[1] 'Ôh wô, feng-fu. 或話，吩咐。（原註）

Sô-yi ng-lah kæ dô-kô ng siu-liu ngô ngô siu-liu ng ziang Kyi-toh yia siu-liu ah-lah
⁷ 所以爾拉該大家爾收留我，我收留爾，像基督也收留阿拉，

hao kwe yüong-wô peh Jing-ming Ngô wô Yia-su Kyi-toh z tso tsiu-keh-li-go Bæn-z-nying iao ing-nyien
好歸榮華撥神明。⁹ 我話，耶穌基督是做周割禮個辦事人，要應驗

Jing-ming-go dzing-jih hao k'ao-jih keh-sing s-peh tsu-tsang go ing-hyü yi s-teh bih-koh-nying we-leh
神明個誠實，好靠實箇星賜撥祖宗個應許；⁹ 又使得別國人爲了

Gyi-go æ-lin hao kwe yüong-wô peh Jing-ming ziang yiu sia-tih wô Ngô we-leh ka læ
其個哀憐好歸榮華撥神明。像有寫的，話，「我，爲了介，來

bih-koh-nying-go cong-nyiang we tsæn-me Ng ko-ts'ông Ng-go ming-deo Wa-yiu wô
別國人個中央會讚美爾，歌唱爾個名頭。」 [S. 18. 49.] ¹⁰ 還有話，

Ng-lah bih-koh-nying hao teng Gyi-zi-go pah-sing dô-kô kw'a-lôh Yi wô
「爾拉別國人好等其自個百姓大家快樂。」 [Sm. 32. 43.] ¹¹ 又話，

Ng-lah væn-koh yüong tsæn-me Cü ng-lah cong pah-sing tu yüong coh-tsæn Gyi
「爾拉萬國，用讚美主；爾拉衆百姓，都用祝讚其。」 [S. 117. 1.]

Wa-yiu Yi-sæ-üô wô Yia-si-go Keng-cü we c'ih-læ ziu-z keh-we be kyü-zông djü væn-koh
¹² 還有以賽亞話，「耶西個根株會出來，就是箇位被舉上治萬國

Cü-kwu bih-koh-nying tu we nyiang-vông Gyi
主顧。別國人都會仰望其。」 [Y. 11. 1.]

13 Dæn-nyün keh-we s siang-vông go Jing-ming we peh ng-lah dzeng siang-sing-go sing hao c'ong-mun ih-ts'ih
但願箇位賜想望個神明會撥爾拉存相信個心好充滿一切

kw'a-lôh bing-en s-teh ng-lah-go siang-vông-go sing k'ao-djôh Sing-Ling-go neng-ken we yü-kô
快樂平安。使得爾拉個想望個心，靠着聖靈個能幹，會愈加
to-ky'i-læ
多起來。

HYÜONG-DI ngô-zi yia jih-we siang-sing ng-lah-go liang-jün læ-leh tsoh yi c'ong-mun ih-ts'ih-go
14 兄弟，我自也實惠相信爾拉個良善來勒足，又充滿一切個

cü-sih zi neng-keo dô-kô siang-ky'ün Dæn-z ngô fông-tæn-tin sia sing peh ng-lah hyüong-di z iao
知識，自能夠大家相勸。15 但是我放膽點寫信撥爾拉兄弟，是要
di-sing ng-lah ing-we Jing-ming s-peh ngô eng-we hao læ bih-koh-nying cong-nyiang tso Yia-su Kyi-toh-go
提醒爾拉。因為神明賜撥我恩惠16 好來別國人中 央做耶穌基督個
bæn-z-nying ziang tsi-s ka bæn Jing-ming foh-ing-go z-ken s-teh bih-koh-nying hao tso Jing-ming sô
辦事人，像祭司介辦神明福音個事幹，使得別國人好做神明所
hwun-hyi-go tsi-veh z dzæ-ü Sing-Ling tseng-ky'i-liao-go
歡喜個祭物，是在於聖靈尊起了個。

Keh-lah kông-tao Jing-ming z-ken ngô dzæ-ü Kyi-toh Yia-su yiu-leh hao kw'ô-k'eo Ing-we ngô
17 箇拉講到神明事幹，我在於基督耶穌有勒好誇口。18 因為我

bih-nyiang-kao feh ken kông tsih kông Kyi-toh tsia ngô sing-zông tso-go z-ken peh bih-koh-nying læ kwe-voh
別樣告弗敢講，只講基督藉我身上做個事幹，撥別國人來歸服。

ziu-z yüong ngô-go k'eo-kong 'ang-ts teng jing-tsih gyi-z-go neng-ken teng Jing-ming-go Ling-go
就是用我個口供，行止，19 等神蹟奇事個能幹，等神明個靈個

neng-ken z-ka dzong Yia-lu-sah-leng s-deh-lön-ky'ün ih-dzih tao Yi-li-li-kwu ngô yi-kying djün-pin
能幹。是介，從耶路撒冷四凸亂圈一直到以利哩古，我已經傳遍

Kyi-toh-go foh-ing Ngô ôh siang djün foh-ing feh-z læ keh-sing yi-kying t'ing-meng Kyi-toh ming-z go
基督個福音。20 我惡相傳福音，弗是來箇星已經聽聞基督名字個

di-fông sæn-leh ky'i oh læ bih-nying-go ziang-kyiah-zông z ziang Sing-shü-li sô sia-tih M-nying
地方，省勒起屋來別人個牆腳上。21 是像聖書裏所寫的，「無人

pô Gyi fong-sing t'ong-cü gyi-lah cü-kwu tsiang-læ we k'en-kyin m-neh t'ing-meng-ko cü-kwu tsiang-læ we
把其風聲通知其拉主顧，將來會看見；無得聽聞過主顧，將來會

hyiao-teh
曉得。」[Y. 52. 15.]

Ngô sô-yi keh hyü-to tsao-su yiu tsu-kah feh neng-keo tao ng-lah u-sen læ Dæn-z
22 我所以箇許多遭數^[1]有阻隔弗能夠到爾拉烏碎來。23 但是

yin-dzæ læ dông-pin di-fông m-c'ü hao djün foh-ing yi le-nyin k'eh-siang læ kyin ng-lah ngô tao
現在來蕩邊地方無處好傳福音，又屢年渴想來見爾拉，24 我到

Z-pæn-yüô ky'i z'eo we tao ng-lah u-sen læ Ngô siang-vông jing-lu k'en-kyin ng-lah sin teng ng-lah
士班雅去時候，會到爾拉烏碎來。我想望順路看見爾拉，先等爾拉

dô-kô jü-jü yiu-tin peh ngô i-sing-mun-tsoh 'eo-deo hao peh ng-lah song ngô ko-ky'i
大家聚聚有點撥我依心滿足^[2]，後頭好撥爾拉送我過去。

[1] 'Ôh wô, do-nyiang. 或話，大樣。（原註）

[2] 'Ôh wô, sông-sông-kw'a-kw'a jü-jü. 或話，爽爽快快聚聚。（原註）

25 Næn-kæn ngô z tao Yïæ-lu-sah-leng ky'i kong-ing sing-du 26 Ing-we Mô-gyi-teng teng Üô-kæ-üô nying
難間我是到耶路撒冷去供應聖徒。 26 因為馬其頓等亞該亞人
z hwun-hyi kyün-long nying-ts peh Yïæ-lu-sah-leng sing-du-go gyüong-kw'u cü-kwu 27 Gyi-lah z hwun-hyi keh
是歡喜捐攏銀子撥耶路撒冷聖徒個窮苦主顧。 27 其拉是歡喜，箇
yia z gyi-lah ing-kæ wæn go tsa ing-we bih-koh-nying kyi-jün dô-kô teh-djôh gyi-lah weh-ling-go hao-c'ü
也是其拉應該還個債。 因為別國人既然大家得着其拉活靈個好處，
z-jün tâng-kæ pô nyüoh-sing-go hao-c'ü keh-hyang ky'i kong-ing gyi-lah 28 Teng ngô keh-go z-ken tso-dzing
自然當該把肉身個好處箇向去供應其拉。 28 等我箇個事幹做成，
keh-go ko-ts kao-dæ gyi-lah siu-li ngô we ko ng-lah-go di-fông tao Z-pæn-yüô ky'i 29 Ngô yia
箇個果子交代其拉手裏， 我會過爾拉個地方到士班雅去。 29 我也
hyiao-teh tao ng-lah u-sen læ z'eo pih-ding ta-leh Kyi-toh foh-ing-go mun-tsoh hao-c'ü ka læ
曉得到爾拉烏碎來時候，必定帶勒基督福音個滿足好處介來。

30 Ngô we-leh ah-lah Cü Yïæ-su Kyi-toh-go ming-deo teng Sing-Ling-go dz-æ ky'ün ng-lah hyüong-di
我爲了阿拉主耶穌基督個名頭等聖靈個慈愛，勸爾拉兄弟，
teng ngô dô-kô dong-sing-yiah-lih t'i ngô gyiu-gyiu Jing-ming hao peh ngô t'eh-c'ih Yiu-t'a di-fông keh-sing feh
等我大家同心協力替我求求神明， 31 好撥我脫出猶太地方箇星弗
i-jing cü-kwu-go siu-li yi s-teh ngô tao Yïæ-lu-sah-leng ky'i kong-ing go z-ken we peh sing-du
依順^[1]主顧個手裏， 又使得我到耶路撒冷去供應個事幹會撥聖徒
hwun-hyi s-teh ngô k'ao-djôh Jing-ming-go ts-i hao hwun-hwun-hyi-hyi tao ng-lah u-sen læ teng ng-lah
歡喜， 32 使得我靠着神明個旨意好歡歡喜喜到爾拉烏碎來，等爾拉
dô-kô teh-djôh en-ŵe Dæn-nyün keh-we 'o-bing-go Jing-ming teng ng-lah cong-nying dô-kô læ-tong
大家得着安慰。 33 但願箇位和平個神明等爾拉衆人大家來東。
Üô-meng
亞們。

[1] 'Ôh wô, feh siang-sing. 或話，弗相信。（原註）

Lm. XVI.

AH-LAH tsi-me Fi-pi z Kyin-keh-li kyiao-we-go bæn-z-nying ngò t'òh-t'òh ng-lah iao
阿拉姊妹腓比，是堅革哩教會個辦事人，我託託爾拉，² 要
ng-lah tsiao sing-du-go meng-veng dzæ-ü Cü siu-liu gyi ping-ts'ia gyi yiu soh-go iao ng-lah ng-lah kæ
爾拉照聖徒個門份在於主收留其。並且其有哈個要爾拉，爾拉該
pông-dzu gyi ing-we gyi yi-kying pông-dzu hyü-to nying ko yia pông-dzu ngò ko
幫助其。因為其已經幫助許多人過，也幫助我過。

³ Hao mông-mông Pah-kyi-lah teng Üô-kyü-lah z dzæ-ü Kyi-toh Yia-su tso ngò-go pông-siu
好望望百基拉等亞居拉，是在於基督耶穌做我個幫手。⁴
Gyi-lah we-leh ngò sing-ming zi-go deo-kying ts'ò-ih-ngæn 'eo-leh tao-k'eo-li fi-dæn ngò ziu-z
其拉，爲了我性命，自個頭頸差一眼候勒刀口裏。非但我，就是
bih-koh-go cong kyiao-we tu ken-zia gyi Wa-yiu mông-mông gyi-lah oh-li-go kyiao-we Hao mông-mông ngò
別國個衆教會都感謝其。⁵ 還有望望其拉屋裏個教會。好望望我
ts'ing-æ-go Yi-pæ-nyi-t'u gyi z Üô-kæ-üô hyin-zông peh Kyi-toh go zông-sing ko-ts Hao mông-mông
親愛個以拜尼土，其是亞該亞獻上撥基督個嘗新果子。⁶ 好望望
Mô-li-üô gyi we-leh ah-lah hyü-to lao-sing-fi-lih Hao mông-mông En-to-nyi-kwu teng
馬利亞，其爲了阿拉許多勞心費力。⁷ 好望望安多尼古、等
Yiu-nyi-üô z ngò ts'ing-kyün teng ngò dong-de lôh-kæn-go gyi-lah læ s-du cong-nyiang yiu ming-sing
猶尼亞，是我親眷，等我同隊落監個。其拉來使徒中央有名聲，
yia sin-jü ngò tso Kyi-toh-go meng-du Mông-mông En-pah-li gyi dzæ-ü Cü z ngò sô ts'ing-æ-go
也先如我做基督個門徒。⁸ 望望暗伯利，其在於主是我所親愛個。

⁹ Mông-mông R-pô-nu dzæ-ü Kyi-toh tso ah-lah pông-siu teng ngò ts'ing-æ-go Z-da-kwu
望望耳巴奴，在於基督做阿拉幫手；等我親愛個士大古。¹⁰

Mông-mông Üô-pi-li gyi dzæ-ü Kyi-toh z s-c'ih-liao-go nying Mông-mông Üô-li-to-pu keh-kô
望望亞比利，其在於基督是試出了個人。望望亞利多布箇家 [¹]

li-hyang-go sing-du Mông-mông ngò-go ts'ing-kyün Hyi-lo-t'in Mông-mông Nô-gyi-su keh-kô li-hyang
裏向個聖徒。¹¹ 望望我個親眷希羅天。望望拿其數箇家 [¹]裏向

keh-sing dzæ-ü Cü go Mông-mông T'u-fi-nô teng T'u-fu-sah z dzæ-ü Cü lao-sing-fi-lih-go
箇星在於主個。¹² 望望土非拿、等土富撒，是在於主勞心費力個

tsi-me Mông-mông ts'ing-æ-go tsi-me Pe-sih gyi dzæ-ü Cü yiu hyü-to lao-sing-fi-lih Mông-mông
姊妹。望望親愛個姊妹彼息，其在於主有許多勞心費力。¹³ 望望

Lu-fu z dzæ-ü Cü t'iao-shün-go wa-yiu mông-mông gyi ah-nyiang yia z ngò ah-nyiang
魯孚，是在於主挑選個。還有望望其阿孃，也是我阿孃。¹⁴

Mông-mông Üô-seng-gyi-t'u Feh-leh-ken Heh-mô Pah-lo-pô Heh-mi keh-sing teng gyi-lah dô-kô
望望亞遜其土、弗勒干、黑馬、八羅巴、黑米箇星，等其拉大家

læ-kæn-go hyüong-di Mông-mông Fi-lo-lo-kwu teng Yiu-li-üô Nyi-li-üô teng gyi tsi-me
來間個兄弟。¹⁵ 望望非羅羅古、等猶利亞、尼利亞、等其姊妹，

wa-yiu O-ling-pô teng gyi-lah dô-kô læ-kæn-go cong sing-du Ng-lah iao ts-ts-dzing-dzing 'ang
還有阿林巴、等其拉大家來間個衆聖徒。¹⁶ 爾拉要致致誠誠行

hyüong-cü-go li dô-kô mông-mông Kyi-toh-go kyiao-we tu mông-mông ng-lah
嗅嘴個禮，大家望望。基督個教會都望望爾拉。

[1] *Keh liang tsih, keh-kô liang-go z, yiu-teh wô, beng-yiu.* 箇兩節，「箇家」兩

個字，有得話，「朋友」。（原註）

17 *Ngô ky'ün ng-lah hyüong-di yüong kwu-djôh keh-sing feh tsiao ng-lah sô 'ôh-ko-go dao-li long-c'ih*
我勸爾拉，兄弟，用顧着箇星弗照爾拉所學過個道理弄出
feng-k'æ z-ken 'æ-li nying væn-ze go cü-kwu yüong bi-k'æ gyi-lah Keh-cü nying feh-z voh-z
分開事幹、害累人犯罪個主顧，用避開其拉。18 *ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh z voh-z gyi-zi-go du-bi gyi-lah pô din-dông-mih-ti vong-dzing shih-wô*
阿拉主耶穌基督，是服侍其自個肚皮。其拉把甜糖蜜滯奉承說話
hong-yiu keh-sing dzing-jih nying-go sing Ng-lah i-jing-go ming-sing tao-c'ü tu teh-cü-de Sô-yi ngô
哄誘箇星誠實人個心。19 *we-leh ng-lah hwun-hyi tsih-z ngô iao ng-lah kông-tao hao z-ken we ts'ong-ming kông-tao wä*
爲了爾拉歡喜，只是我要爾拉，講到好事幹，會聰明；講到壞
z-ken we lao-jih Keh-we 'o-bing-go Jing-ming we soh-soh tsiang Sah-dæn peh ng-lah kyiah-'ô
事幹，會老實^[1]。20 *dah-wu Dæn-nyün ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh-go eng-we teng ng-lah dô-kô læ-tong*
踏糊^[2]。但願阿拉主耶穌基督個恩惠等爾拉大家來東。

[1] *'Ôh wô, nyü-beng.* 或話，愚笨。（原註）

[2] *'Ôh wô, sông-'æ læ ng-lah kyiah-'ô: k'en Ts. 3. 15.* 或話，傷害來爾拉腳下。看 Ts. 3. 15.（原註）

21 *Ngô-go pông-siu Di-mo-t'a teng ngô ts'ing-kyün Lu-gyiu Yiæ-seng Sô-si-pô-teh tu*
我個幫手提摩太，等我親眷路求、耶孫、所西巴德，都
mông-mông ng-lah Ngô dæ-sia keh-fong sing go Teh-tiu dzæ-ü Cü mông-mông ng-lah Kyüô-yiu
望望爾拉。22 *mông-mông ng-lah gyi z su-djông liu ngô teng kyiao-we-li-go cong-nying Yün-li-go kw'u-vông Yi-lah-tu*
望望爾拉，其是素常留我等教會裏個衆人。縣裏個庫房以拉都，
teng ah-lah hyüong-di Kwah-t'u mông-mông ng-lah
等阿拉兄弟括土，望望爾拉。

24 *Dæn-nyün ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh-go eng-we teng ng-lah cong-nying dô-kô læ-tong Üô-meng*
但願阿拉主耶穌基督個恩惠等爾拉衆人大家來東。亞們。

25 *Næn-kæn Keh-we neng-keo tsiao ngô-go foh-ing teng sô djün Yiæ-su Kyi-toh-go dao-li kyin-kwu*
難問箇位能夠照我個福音等所傳耶穌基督個道理堅固
ng-lah-go sing keh-go dao-li ziu-z hyin-c'ih keh ao-miao z-ken üong-kwu-yi-læ z ing-dzông-tih
爾拉個心，（箇個道理就是顯出箇奧妙事幹，永古以來是隱藏的，

26 *yin-dzæ z piao ming-bah ping-ts'ia tsiao keh-we üong-yün Jing-ming-go feng-fu yüong-djôh sin-cü-nying-go*
現在是表明白，並且照箇位永遠神明個吩咐，用着先知人個

shū djün peh væn-koh-nying hao siang-sing i-jing) 27 dæn-nyün yüong-wô k'ao-djôh Yiaë-su Kyi-toh
書，傳撥萬國人好相信依順。) 27 但願榮華，靠着耶穌基督，
üong-yün kwe peh keh doh-ih-we ts'ong-ming-go Jing-ming Üô-meng
永遠歸撥箇獨一位聰明個神明。亞們。